

DRAUGAS

PERIODICALS
May 10,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, GEGUŽĖS - MAY 10, 2001

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05/09/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.91
Kaina 50 c.

Baltarusija rengia atsaką į NATO mokymus Lietuvoje

Minskas-Vilnius, gegužės 9 d. (BNS) — Autoritarinis Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka pareiškė karinėmis pratybomis atsakyti į Lietuvos rengiamus bendrus Baltijos valstybių ir NATO karinius mokymus.

Kalbėdamas iškilmingame pergalės Didžiajame Tėvynės kare minėjime Minske, A. Lukašenka teigė, jog neatsitiktinai tuo metu, kai Baltarusijoje vyks prezidento rinkimai, „rūgštų-rūgščių“ Lietuvos kariniuose poligonuose įvyks didžiausi NATO ir Baltijos šalių mokymai. Todėl Baltarusija, anot jo, yra „prievarta surengti rūgštų-rūgščių mokymus Vitebsko srityje“, pranešė agentūra „Interfax“.

Nuo Vilniaus iki Vitebsko Baltarusijos šiaurėje yra 314 kilometrų.

Planus surengti NATO mokymus kaimyninėje Lietuvoje per Baltarusijos prezidento rinkimus A. Lukašenka sieja su „JAV pastangomis įvesti vienopę pasaulinę tvarką“.

Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, komentodamas Baltarusijos prezidento pasisakymą, pažymėjo, kad karinės pratybos yra planuojamos iš anksto ir jokių būdu nėra susijusios su politiniais įvykiais už Lietu-

vos ribų. Be to, pasak Lietuvos ministro, kaimyninių valstybių santykiai neturėtų būti grindžiami jėgos demonstravimu. „Tai neturi nei priešasties, nei perspektyvų“, pabrėžė L. Linkevičius.

Tarptautinės karinės pratybos „Amber Hope 2001“ (Gintarinė viltis) Lietuvos kariuomenės poligonuose Rukloje ir Pabradėje vyks rugpjūčio 28 — rugsėjo 6 dienomis. Jose dalyvaus daugiau kaip 2,000 karių iš 11 valstybių — Danijos, Estijos, Italijos, Didžiosios Britanijos, JAV, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Suomijos, Švedijos, Vokietijos, taip pat civilinių organizacijų — Tarptautinio Raudonojo kryžiaus, Jungtinių Tautų Vyriausiojo pabėgėlių reikalų įgalotinio biuro, Tarptautinės policijos atstovai.

Pratybų „Amber Hope 2001“ tikslai yra bendradarbiavimo tarp NATO valstybių ir bendrininkų, planuojant ir vykdančias bendras taikos palaikymo operacijas stiprinimas, pratybose dalyvaujančių valstybių pajėgų sąveikos didinimas, tarptautinių organizacijų įtraukimas į tarptautinių pratybų planavimą ir pratybas.

Karinės pratybos „Amber Hope“ Lietuvoje vyksta kas dvejus metus nuo 1997-ųjų.

Naujasis RTV generalinį direktorių Valentįna Milakni sveikina į šį postą kandidatavęs žurnalistas Vytautas Kvietkauskas. (Vladimir Gulevskas (Elta) nuotr.)

Televizijos ir radijo direktorius — buvęs ūkio ministras

Vilnius, gegužės 8 d. (BNS) — Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (LRT) taryba iš vienuolikos kandidatų LRT generalinio direktoriumi antradienį išrinko buvusį konservatorių kabineto ūkio ministrą Valentįna Milakni. LRT tarybos balsavimo metu V. Milaknis surinko 87 balsus.

Antras pagal surinktų balsų skaičių buvo žurnalistas ir leidėjų etikos komisijos pirmininkas, buvęs Baltijos televizijos generalinis direktorius Gintaras Songailas, surinkęs 63 balsus. Tretiasis buvo ūkio ministro atstovas spaudai, žurnalistas Darius Luksėvičius, ketvirtas — Seimo narys socialliberalas, buvęs Vilniaus televizijos dar anksčiau — LRT — vadovas Vytautas Kvietkauskas.

53-ųjų metų V. Milaknis turi

inžinerinį išsilavinimą. Jis yra dirbęs Komunalinio ūkio projektavimo institute, nuo 1989 iki 1999 metų vadovavo informaciniams technologijoms prekiaujančiai firmai „Alna“, 1999 m. tapo konservatoriaus Andriaus Kubiliaus vadovaujamos vyriausybės ūkio ministru. Šį postą jis užėmė iki praėjusių metų rudens, kai įvyko Seimo rinkimai ir buvo sudaryta nauja vyriausybė.

V. Milaknis po pergalės rinkimuose sakė, jog 19 mln. litų siekiantis LRT skolas yra padarytos anksčiau, todėl jis tikisi vyriausybės paramos jas likviduojant. Paramos nesulaukus, anot V. Milaknio, teks imti kreditus. Šiuo metu dėl skolų nuolat areštuojama viena ar kita LRT banko sąskaita, grasinama atjungti elektrą, vandens tiekimą ar šildymą.

Vilniaus miesto Naujamiesčio apygardos rinkėjai, neva protestuojantys prieš jų rinkimų apygardoje išrinkto Seimo nario Vytauto Kvietkaus pasiryžimą kandidatuoti į Lietuvos nacionalinės televizijos ir radijo (NRTV) generalinio direktoriaus postą, taip ir neišdriso savęs įvardinti. Eltos pastangos surasti ir susisiekti su parašų rinkimo autoriais buvo tuščios. Anonimiai pirmadienį išplatino pranešimą spaudai, kuriame piktingai „vienmandatėje apygardoje išrinkto Seimo nario neatsakingumą“ ir žadėjo prašyti atitinkamų institucijų pareigūnų, kad jie įvertintų „V. Kvietkaus veiksmus“.

„man labai patinka šitas originalus konkurentų žingsnis, nes jis įrodo, kad mano pozicijos yra ganėtinai stiprios“, sakė V. Kvietkauskas. Jis pridūrė, kad reguliariai susitinka su rinkėjais, kurie nėra jam išsėję tokių pretenzijų, taip pat nėra sulaukęs tokio turinio telefoninių skambučių. „Todel tokią akciją vertinu kaip suinteresuotų žmonių darbą“, sakė V. Kvietkauskas.

Lietuvos valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) pareigūnai sakė, kad Britanijoje sulaukta jachta „Marija“ pastarąjį kartą iš Klaipėdos išplaukė 1999 metų lapkritį. Anksčiau ši jachta į valstybę „juodąjį sąrašą“ dėl kokių nors pažeidimų nebuvo patekusi.

Vokietijoje viešintis Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas pareiškė manąs, kad nereali iki 2009 metų uždaryti Ignalinos atominę elektrinę (IAE). Tokia nuostata yra išdėstė sutikęs su Vokietijos Bundestago pirmininku Wolfgang Thierse. A. Paulauskas pabrėžė, kad, uždarant IAE, būtina Vakarų valstybių parama. Bundestago pirmininkas sakė, kad IAE veikia Černobylio tipo RBMK reaktoriai, tačiau A. Paulauskas priminė, kad IAE saugumui užtikrinti yra skirta 30 mln. JAV dol., o II bloko uždarymas atneš sunkias socialines pasekmes. (BNS)

Tėvynėje pasižvalgius

Prezidentūros prašymas į rusų kalbą išversti Azartinių lošimų įstatymo projektą Seime sukėlė šurmulį — pradėta spelioti, kam doku mentas bus duodamas skaityti. Kaip pranešė „Respublika“, prezidento patarėjas, Teisės departamento direktorius Armanas Abramavičius patvirtino, jo prezidentūrai reikėjo išversti šį projektą, tačiau tuo metu visos jų vertėjos buvo užimtos. „Norėjome projektą nusiųsti į Latviją ir Estiją, kurios jau turi tokius įstatymus“, sakė patarėjas. Anot jo, kadangi kiti kurie Latvijos ir Estijos pareigūnai rusų kalbą supranta lengviau nei anglų, dokumentą ekspertizei norėta siųsti dviem kalbomis. Tačiau šio įstatymo kopijos estams ir latviams taip ir nebuvo išsiųstos, nes V. Adamkus apsisprendė sustabdyti įstatymą ir siųsti savo pataisas be kaimynų patarimų. (BNS)

Didžiausia Baltijos valstybės naftos gavybos bendrovė „Minijos nafta“ šiemet patrigubino naftos gavybos apimtį ir per pirmuosius tris 2001 m. mėnesius iš ūkinės veiklos uždirbo 22,3 mln. litų ikimokestinio pelno. Pernai įvyko Seimo rinkimai ir buvo sudaryta nauja vyriausybė. (BNS)

Vienintelė Kuršių nerijoje, Nidoje, įrengta degalinė nebepraeivia degalais. Jos savininkei, bendrovei „Lietuvos kuras“ iškelta bankroto byla. Neringiškiečiai labai norėtų, kad degalinė būtų išnuomota kuriai nors kitai firmai bei duotų naudos ir verslininkams — degalų tiekėjams bei vartotojams. (R. L. Elta)

Vienas didžiausių pasaulio dujų susivienijimų „Gaz de France“ pareiškė rimtus ketinimus dalyvauti bankrutuojančios bendrovės „Lietuvos dujos“ privatizavime, kuris leistų susivienijimui įgyti „Lietuvos dujų“ valdymo teisę. Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Viktoras Uspaskich pareiškė, kad jis propaguoja valstybinį verslą ir manąs, kad 51 proc. „Lietuvos dujų“ akcijų (t.y. ir valdymo teisę) turėtų likti Lietuvos rankose. (L. A. V. Elta)

Vyriausybė ketina nebefinansuoti nebaigtų 1984-1994 metais pradėtų statybų ir iki 2004 m. nepradėti naujų objektų statybos. Parengtame projekte numatyta iki 2004 metų nepradėti naujų objektų statybos, išskyrus kartu su Europos Sąjunga igyvendinamus bei krašto apsaugos investicinius projektus, būtinius įstojimui į NATO. siūloma visus valstybei ir savivaldybėms nepritaikytus statinius privatizuoti. Numatoma netęsti tų objektų statybų, kurios buvo pradėtos 1984-1994 m. ir šiuo metu atlikta mažiau nei 50 proc. darbų arba darbas užbaigtas reikia daugiau kaip 10 mln. litų, arba jeigu 1995-2000 metais tokios statybos nebuvo finansuojamos. (BNS)

Seimas patenkino Vytenio Andriukaičio išeidžius: po pusės metų „kaulijimo“ Seimo valdyba opozicijos vadovu pasiskelbęs V. Andriukaičius nusprendė skirti dar vieną padėjėją. Tačiau pageduotą didesnio atlyginimo parlamentaras negaus. Šiuo metu V. Andriukaitis gauna kiek didesnę nei 5,000 litų atlyginimą. (L. A. Elta)

Šiaulių oro uosto pertvarka Lietuvai kainavo per 131 mln. litų, iš kurių 119,3 mln. — paskola su valstybės garantija. Tačiau nei žadėtieji „boingai“, nei „ruslanai“, nei „konkordai“ čia neskraido. Šiaulių oro uosto rekonstrukcija, neatnešusi norimų rezultatų, iki šiol lieka svarstymų ir kritikos objektas. (R. Elta)

Šiaulių miesto tarybos posėdyje pavyko įveikti daugiau kaip mėnesį trukusią politinę valdymo krizę. Atsistatydinimo siekusi opozicija neišlaikė laiko išbandymo — du jos nariai perėjo į valdančios daugumos gretas ir parėmė miesto merę, socialliberalę Vidą Stasiūnaitę. (L. R. Elta)

Apklauso duomenimis, Lietuvos žmonės socialliberalai atrodo glaudžiausiai susiję su korupcija — 28,6 proc. apklaustųjų mano, kad esant dabartinei valdžiai, NS labiausiai pagarsėjo korupcijos skandalais. 24,5 proc. mano, kad korupcija labiausiai būdinga liberalams, 7,2 proc. — konservatoriams, 5,5 proc. — socialdemokratams, 2,3 proc. — Centro sąjungai. 31,9 proc. apklaustųjų šiuo klausimu neturėjo nuomonės. (K. Elta)

Vilniaus savivaldybės administratorius be mokesčių atskaitymo gauna 3,553 litus, Teisės departamento direktorius — 4,410 litų, Ekonomikos departamento direktorius — 3,307 litus, Energetikos ir ūkio departamento direktorius — 3,307 Lt, Sveikatos ir socialinės apsaugos departamento direktorius — 2,866 Lt. Kultūros, švietimo ir sporto departamento direktorius be mokesčių atskaitymo gauna 2,866 Lt, Miesto plėtros departamento direktorius — 3,307 Lt, Miesto ūkio skyriaus vedėjas — 3,969 Lt, Socialinės paramos centro direktorius — 3,224 Lt. (BNS)

Apklauso duomenimis, 41 proc. Lietuvos gyventojų abejoja socialliberalų pajėgumu valdyti valstybę. 37,2 proc. gyventojų mano, kad NS tai sugeba, 21,8 proc. apklaustųjų šiuo klausimu neturi nuomonės. (BNS)

„Gallup e-Ratings“ apklauso duomenimis, šių metų pradžioje Baltijos valstybės Internet'u naudojosi iš viso 878,000 gyventojų. Per metus šis skaičius padidėjo 1,7 karto. (L. R. Elta)

Neseniai pasibaigusio gyventojų surašymo duomenys rodo, kad didžiausias Lietuvos kurortas spartai Lietuva netęsti tų objektų statybų, kurios buvo pradėtos 1984-1994 m. ir šiuo metu atlikta mažiau nei 50 proc. darbų arba darbas užbaigtas reikia daugiau kaip 10 mln. litų, arba jeigu 1995-2000 metais tokios statybos nebuvo finansuojamos. (BNS)

Seimo konservatorės Rasa Juknevičienė trečią dieną davė paaiškinimus Generalinei prokuratūrai dėl viešai paskleistų teiginių apie nava nuperkamų savivaldybių tarybų sprendimus. Kovo pabaigoje į prokuratūrą su pareiškimu kreipėsi Kėdainių miesto taryba ir paprašė iškelti parlamentarei baudžiamąją bylą už „šmeižtą“, Kėdainių rajono taryba pasijuto apšmeižta, kai kovo 12 d. R. Juknevičienė televizijos laidoje „Panorama“, kalbėdama apie korupciją, pareiškė nuomonę, jog kai kurios savivaldybės, tarp jų ir Kėdainių, yra priklausomos nuo finansinių grupuočių ar pavienių magistrų ir tokiu būdu nuperkami net tarybų sprendimai. Tačiau jau dabar aišku, kad baudžiamoji atsakomybė R. Juknevičienėi negresia. Generalinė prokuratūra išsiųs Kėdainių merui Viktorui Muntianiui paaiškinimą, kad asmens garbė nėra nusikaltimo objektas ir baudžiamoji byla nebus keliama. Kėdainių savivaldybė su R. Juknevičiene gali bylinėtis teisme civiline tvarka. Paprastai tokiose bylose prokuratūros atstovai nedalyvauja. (BNS)

Jau daugiau kaip 3 savaites remontuojamas AB „Klaipėdos laivų remonte“ stovintis burlaivis „Meridianas“. Aleksandro Gridino individualios įmonės, užsiimančios pramoniniu alpinizmu, darbuotojai nemokamai apžiūrėjo stiebų ir sijų. Gedimų nustatymui specialia ultragarso ir vaizdo aparatūra matavo stiebų ir sijų metalo storį. Visus šiuos darbus stebėjo Loido laivų draudimo bendrovės (tai seniausia Anglijos laivų draudimo firma) inspektoriai Konstantinas Motanovas. Jo teigimu, apžiūros rezultatai nesą blogi. (K. Elta)

Palangos centras šiuo metu ištuštėjęs, jame neliko parduotuvių. Vytauto gatvėje į praivius žvelgia tik tuščios stiklinės vitrinos. Per pastaruosius keletą metų Palangoje neliko nė vieno viešinio baseino, kuriais anksčiau galėjo didžiulius kurortas. Sausi, be vandens visi „Lino“ bei „Jūrų“ baseinai. Verslininkai labai linke investuoti į pramogą. Kur kas pigiau ir paprasčiau susigrąžinti įdėtus pinigus į laikinų restoranų ir kavininių verslų. (K. D. Elta)

Kauno Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos gelbėtojas antradienio vakarą teko imtis neįprastos užduoties — nuo 2 metųų mergaitės galvos jie nuėmė aliuminio puodą. Išdykėle Miglė beaisidama iškūso galvą į puodą. Mergaitės mamai bei močiutei nepavykusio jo nuimti, moterys kreipėsi į greitosios pagalbos medikus, kurie iškviė Priešgaisrinę tarnybą. Ugniagesiai mergaitės galvą ištrinė aliejumi ir nuėmė puodą. „Gelbėjimo operacija“ truko 2 minutes. (BNS)

Sutrumpinimai: K. — Klaipėda, KD. — „Kauno diena“, LA. — Lietuvos aidas, LR. — Lietuvos rytas, LŽ. — Lietuvos žinios, R. — Respublika, VŽ. — Verslo žinios.

Naudotasi Lietuvos grįžimo į tėvynę informacijos centro atsiųsta medžiaga.

KALENDORIUS

Gegužės 10 d.: Antoninas, Beatrice, Putinas, Servaidas, Songaila, Viktorina.

Gegužės 11 d.: Mamertas, Miglė, Pilypas, Roma, Skirgaudas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

ALTORIAUS
DRAUGIJOS METINĖ
ŠVENTĖ

Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Atvelykio sekmadienį, balandžio 22 d. buvo aukojamos šv. Mišios už gyvas ir mirusias Altoriaus draugijos nares. Mišias aukojė klebonas kun. Alfonsas Babonas. Giedojė ir vargonavo muz. Stasys Slizys. Ispūdingai skambėjo Cesar Franck „Panis Angelicus“, C. Gounod „Sanctus Benedictus“ ir Franz Schubert „Ave Maria“. Per pamokslą kun. Babonas sveikino visas Altoriaus draugijos nares. Aukojimui aukas nešė pirmininkė Josephine Janulaitė ir naujoji narė seselė vienuolė Zosė Strakšytė.

Po Mišių gražus būrelis narių ir svečių dalyvavo mažojoje salėje narių suruoštuose suneštiniuose pusryčiuose ir metiniame susirinkime. Malda prieš valgių sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas. Pirmininkė Josephine Janulaitė sveikino nares ir padėkojo už dalyvavimą šv. Mišiose, susirinkime ir vaišėse. Visoms narėms išteikė dovanėlę.

Altoriaus draugija buvo įsteigta 1943 metais. Jos steigėja Marija Boris, draugijai pirmininkavusi iki jos mirties (1966 m.). Draugija rūpinosi altorių puošimu, užtiesalų altoriams pirkimu bei pataisymu. Parūpindavo ir kamžais bei kitus liturginius drabužius.

Dabar draugijai priklauso 25 narės: Josephine Janulaitė, pirmininkė, Eugenija Bulotienė, Eugenija Butavičienė, Elena Čizauskienė, Varadė Dunauskis, dr. Birutė Girmienė, Stefania Juškieienė, Regina Juškaitė-Švobienė, Bernice Markavich, Ona Kašalienė, Antonina Leparskienė, Paulina Musgrove, Antonina Petruskienė, Danutė Petruskienė, Ona Pudešienė, Ona Šadeikienė, Onutė Selenienė, Natalija Slizienė, Morta Strakšienė, Marytė Strakšytė, Janice Strakšienė, seselė Zosė Strakšytė, Denise Strakšienė, Pranciška Televičienė ir Marija Žilinskienė.

Regina Juškaitė
Švobienė

ATSISVEIKINOM SU
A. TAMULIONYTE-
LENTZ

Gegužės 5 dieną, į Dievo Apvaizdos bažnyčią susirinko giminės, draugai ir bendradarbiai iš Floridos, Minesotos, Illinois, Ohio valstijų, taip pat iš Lietuvos ir Kanados, dalyvauti šv. Mišiose už a.a. Audronės Tamulionytės-Lentz vėlę. Šv. Mišias koncelebravo jėzuitų kunigas Louis Leise, specialiai atvykęs iš Vilniaus

ir šv. Antano bažnyčios klebonas kun. Alfonsas Babonas. Mišių metu giedojė ir vargonavo muz. Stasys Slizys. Kun. Leise savo pamoksle pabrėžė Audronės Tamulionytės-Lentz paskutinių pusantrų metų gyvenimą kovojant su nepagydoma kraujo liga. Jos įnašą Lietuvos atsikūrimui verslo srityje, Lietuvos skautų judėjime, kultūrinėje ir labdaros veikloje. Praėjusiais metais Audronė, kartu su kitu rašytoju, parašė knygą „Business Beyond the Curtain: Succeeding in Central and Eastern Europe“. Ši mėnesį ši knyga bus spausdinama Golf Publishing of Houston, Texas. Detroito skautai, kurie budoje prie buvusios „Gabijs“ tunto tūtininkės urnos, atsisveikino su 1967-1970 metų buvusiu tūtininke. Manvydas Šepetys perskaitė Pasaulio Skautų vadovybės ir Lietuvos Respublikos Vygaudo Ušacko užduoties laiškus. Liuda Rugienienė atsisveikino Lietuvai Bendruomenės vardu. Stefa Gedgaudienė, Lietuvos Skautų Serijos vardu. Šeimos vardu kalbėjo Doug Foley. Uniformuoti skautai sugiedojo „Vakarinę“ skautų giesmę. Vėlionė giliai nuliūdime paliko vyrą William Lentz, sūnų Andrių McDonald, podukrą Jennifer Letz Black, tėvėlius Aldoną ir Robertą Tamulionius bei daug kitų giminų JAV, Kanadoje ir Lietuvoje.

A.A. VYTAUTAS
RADZEVIČIUS

Po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Holy Sepulchre kapinėse buvo palaidotas a.a. Vytautas Radzevičius, 69 m. amžiaus. Po sunkios ir ilgos ligos miręs gegužės 3 dieną, savo namuose Livonia, Michigan.

Po rožinio, viešam atsisveikinimui vadovavo laidotuvių direktorė Yolanda Zaprackienė. A.a. Vytautas Radzevičius buvo „Švyturio“ jūros šaulių kuopos narys. Atsisveikinimo metu kuopa savo narį pagerbė dalyvaudami su kuopos vėliava. Atsisveikinimo žodį tarė kuopos ir LSS išėjimoje vadas Mykolas Abarius. Vėlionį į bažnyčią ir kapines lydėjo Westland ir Farmington Hills policijos mašinos. Vėlionis giliai nuliūdime paliko žmoną Romą, sūnų Algį ir martią Joelle, vaikaičius Antanuką ir Matuką, dukrą Gintą, dukrą Gailę ir žentą Michael, ir sūnų Andrių. Brolių Vytenį ir žmoną Saulę Radzevičius su šeima bei daug kitų giminų.

A.A. KAZIMIERA
PETRUSEVIČIENĖ

A. a. Kazimiera Petrusevičienė, po ilgos ir sunkios ligos

Ambasadorius V. Ušackas su Baltimores pensininkų valdyba (iš kairės): pirmininkas A. Skudzinskas, ambasadorius V. Ušackas, sekretore A. Marcinkienė ir klubo izdininkas V. Banys.

š.m. kovo 9 d. mirė Botsford ligoninėje, Farmington Hills, MI.

Kovo 12 d. Dievo Apvaizdos bažnyčioje už vėlionę gedulingas šv. Mišias aukojė kun. Alfonsas Babonas. Mišių metu giedojė ir vargonavo muz. Stasys Slizys. Po Mišių vėlionė buvo nulydėta ir palaidota Holy Sepulchre kapinėse šalia savo a.a. vyro, Lietuvos kariuomenės savanorio kūrėjo Liudviko Petrusevičiaus.

Giliame liūdesyje paliko sūnų Vytautą ir marčią Ramutę Petrulių, vaikaičius Danutę ir Karigailą su žmona Undine; Lietuvoje brolių Juozą Puziną su šeima, daug kitų giminų Lietuvoje, JAV ir Kanadoje.

SUTVIRTINIMO
SAKRAMENTAS

Sekmadienį, gegužės 12 dieną, 10:30 val. r. šv. Mišiose Dievo Apvaizdos bažnyčioje vyskupas lietuviams išėjimoje, Paulius Baltakis suteikė Sutvirtinimo sakramentą.

POEZIJOS POPIETĖ
KULTŪROS CENTRE

Po Mišių 12 val. vidurdienį, Dievo Apvaizdos Kultūros centre vyks Poezijos popietė, kurioje savo kūrybą skaitys poetas Vytautas Blozė ir poetė Nijolė Miliauskaitė. Popietė rengia LB Detroito apylinkės valdyba.

Im

St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo mišrus choras pavasario sezoną pradėjo sėkmingu koncertu š.m. kovo 30. Nuotr. Elvyros Vodopalienės

St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo mišrus choro vadovas muz. dr. Bronius Kazėnas ir kovo 30 d. koncerte akompanavusi muz. Seda Hakopian. Nuotr. Elvyros Vodopalienės

ST, PETERSBURG, FL

LIETUVIŲ KLUBO
MIŠRAUS CHORO
VAKARAS

St. Petersburgo lietuvių telkinys kovo mėnesį baigė lyg simfoniją, kuri, kaip pavasaris pilnas įvairių žiedų, taip St. Petersburgo lietuvių telkinys pilnas įvairių renginių. Paskutinis šio mėnesio renginys, kovo 30 d. buvo St. Petersburgo Lietuvių klubo mišrus

choro koncertas, su karšta vakariene ir laimėjimais.

Šiai grupei jau kelinti metai nenuilstamai vadovauja jaunas, energingas muzikas dr. Bronius Kazėnas. Šis jaunas muzikas, dejas, negyvena St. Petersburg. Keliaudamas po 50 mylių pašvenčia savo laisvalaikį vadovaudamas St. Petersburgo mišriam chorui, suteikdamas džiaugsmą chorisams ir klausytojams. Šio choro pirmininkė Aurelija Robertson, o vicepirmininkė — Danuolė Cibienė. Choras turi sa-

vo seniūnus: sopranų seniūnė yra Sofija Vaškienė, altų — Liuda Petkuvienė, tenorų — Valerija Leščinskienė ir bosų — Vladas Vasikauskas.

Susirinkus svečiams į gražiai papuoštą Lietuvių klubo salę, ant stalų jau buvo sudėtos pietums lėkštės ir kruopščiai paruoštos šio vakaro koncerto programos. Pirmininkė Aurelija Robertson pasveikino susirinkusius svečius ir su svečiais pasidalino šio choro praeitimi. Teigdamas, kad šis choras įsisteigė prieš 40 metų ir dainuoja ne tik klubo renginiuose, bet tautinėse ir religinėse šventėse, pasirodo tarptautiniame festivalyje ir yra dalyvavęs Lietuvių Dainų šventėse. Ilgiausiai šiam chorui vadovavo muz. Petras Armonas nuo 1976 m., iki 1997 m. Po to, ji paminėjo, buvo labai sunku rasti muzikos vadovą. Trumpai vadovavo muz. Vytautas Kerbelis ir muz. Aloyzas Jurgutis. Nuo 1998 metų iki dabar šiam chorui vadovauja visų mylimas muz. dr. Bronius Kazėnas. Ji pranešė, kad šio vakaro koncertui akompanuos muz. Seda Hakopian. Baigusi šią trumpą istorinę apžvalgą, Aurelija Robertson pakvietė choristus į sceną.

Koncertas buvo keturių dalių: mišrus choro, moterų choro, vyrų choro ir vėl mišrus choro pasirodymu. Buvo dainuojamos daugiausia liaudies dainos. Daug ir dalyvių prisijungė prie Leonardo Šimučio harmonizuotos Lietuvos partizanų dainos „Stoviu aš parimus“. Įdomiai buvo atlikta liaudies daina, tautinis šokis „Jievarėlio tiltas“. Pabaigai mišrus choras stipriai sudainavo muz. Stepo Sodeikos (žodž. Bernardo Brazdžionio) „Siaurės pašvaistė“. Muz. dr. Bronius Kazėnas įpindamas humoro įdomiai supažindindavo su kiekviena daina, o kartais net iškeldavo choro padarytas klaidas, kas klausy-

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kaibarmė lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

tojų buvo labai šiltai priimta. Po koncerto ir brolių Antano Grabnicko, OFM, sukalbėtos maldos, vyko vaišės ir laimėjimai. St. Petersburgo visuomenė gali džiaugtis turėdama tokį chorą, kuris nenuilstamai dirba ir džiugina visus savo pasirodymais.

Paruoštoje programoje buvo išspausdintos ir visos padėkos žinios, kurie prisidėjo prie šio koncerto ruošimo. Didžiausia padėka tenka chorisams, choro vadovams ir, žinoma, muz. dr. Broniui Kazėnui; tai jo meilė lietuvių dainai dar ilgai skamba St. Petersburgo choristų lūpose.

Elvyra Vodopalienė

IEŠKO GIMINIŲ

• Ieškomas Tadas Jakšys, Prano sūnus. Turėtų būti apie 75-80 metų. Baigiantis II pasauliniam karui, traukiantis vokiečiams, T. Jakšys buvo išvežtas į Vokietiją, iš ten kurį laiką buvo gaunami jo laiškai. Vėliau ryšys nutrūko. Jo motina Domicelė Jakšienė, brolis Stanislovas ir sesuo Zosė jau mirę. Ką nors žinančius apie Tada Jakšį prašome pranešti brolio Stanislovo žmonai Jonai Jakšienei, kuri su dukra Rima Jakšyte bei anūkais Jonu ir Tadu gyvena 7101 W. 94th Street, Oak Lawn, IL 60453; tel. 708-233-6925.

Šv. Mišios už a.a. Audronę Tamulionytę-Lentz buvo aukojamos gegužės 5 d. Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje Southfield, Michigan. Nuotraukoje iš 1968 m. liepos 17 d. — Detroito meras Jerome P. Cavanagh, susitikimo su Pasaulio lietuvių jaunimo delegacija. Iš k.: M. Naujokaitė iš Los Angeles, Ž. Zaprackaitė iš Detroito, meras Jerome P. Cavanagh, Detroito „Gabijs“ tunto tūtininke Audronė Tamulionytė ir R. Lapšys iš Austrijos. Susitikimą organizavo Audronė Tamulionytė.

Scranton, PA, Lietuvos Vyčių 74-tos kuopos pastangomis jau 25 metai lankomasi pas miesto merą ir rėtušę Vasario 16-tos proga iškeliama Lietuvos vėliava, tuo paminint Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Šimet pas merą lankėsi ir vėliavos pakelime dalyvavo: I eil. iš k. — Scranton miesto meras Jim Connors, prel. Peter Madus, Martha Warigiras, Nell Bayoras Romanas, Richard Laske ir Lietuvos Vyčių 74 kuopos pirmininkė Marie Laske. II eil. — Liz Kaminskas, Martha Wagner, Mary Twardzik, Regina Petruskienė, Margaret ir Vito Shimkus

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Kristaus Prisikėlimo šventę teko sutikti Bavarijoje. Deja, ji priminė ne iškilmingas pavasario dienas, bet Kristaus gimimą, kadangi balandžio mėn. beveik visa Vokietijos žemė buvo padengta sniegu ir temperatūra krito žemiau nulio. Daug džiaugsmo būta žiemės sportų, ypač slidžių mėgėjams. Jie išnaudojo keturias laisvas nuo darbo dienas (priešdami keletą vasaros atostogų dienų) išvykai į Alpių kalnus, tad jau Didįjį ketvirtadienį Stuttgart-Miuncheno, Niurnbergo-Miuncheno greitkeliai ir Alpių kalnai, kaip ir Austrijos Zalsburgo pusė buvo užtvindyti automobiliais. Spūstis siekė 30-40 km (amerikiečiai sakytų „bumper to bumper“). Daug nelaimių, kadangi vokiečiai pripratę prie neriboto greičio, kartais važiuodavo 180-200 km į valandą. Įvykus kitoje kelio pusėje nelaimė, automatiškai vairuotojų žvilgniai persikelia į ją, stebint sudaužytas mašinas, kraujuotus, ant asfalto gulinius keleivius. Jau tokia žmogaus prigimtis, net smalsumas, bet kartu tema ilgesniam pokalbiui, tačiau mašiną greitį ir tuo patiu sudarant kamšatį jau laisvame kelyje.

Vykdamas į Bavariją, visuomet sustojau prie motinos amžino poilsio vietos Augsburg katalikų kapinėse (kiek toliau nuo motinos kapo palaidotas taip pat Augsburg katalikų kapinės pulk. Viktoras Reimontas), kartais užvažiuodamas dar į Hochfeldą, kuriame buvo baltietų stovykla, užėmė ir bažnyčia, kuri po karo visuomet buvo užplūdyta tikintaisiais lietuvių ir vokiečių. Juk tai katalikiška Bavarija (Augsburg priklauso švabams). Be to, pokario metais miestuose buvo matomi namų griuvėsiai, ausys dar skambėjo oro pavojaus sirenos, tad bažnyčia buvo kaip ramus, po didelės audros uostas, apmąstyti praejusius įvykius ir nelaimės, padėkoti Dievui už gyvybę, pasimelsti už žuvusius gimines, karius.

Šiandieną apsiėjome su žmona jos brolio šeimoje, apie 30 km nuo Miuncheno, nedideliame bavariškame miestelyje. Didysis ketvirtadienis, paskutinės vakarinės Mišios. Raginu svainę anksčiau važiuoti į bažnyčią, kadangi vėliau teks stovėti tik prie durų. „Nesijaudink, — atsako ji, — vietos užteks“. Ir tikrai bažnyčia pustuštė, o suoluose daugiausia žilagalviai. Kur dinga po karo užaugusi karta?

Vyrai užėgose gurkšnoja alų, lošia kortomis, moterys ruošia velykinį stalą. Kiek geresnis vaizdas Didįjį penktadienį — šventovė beveik pilna, o Didžiojo šeštadienio vakarinės iškilmės džiaugėsi gausiu tikinčiųjų skaičiumi (apklausa parodė, kad tik 36 proc. vokiečių katalikų dalyvavo Prisikėlimo Mišiose).

Senu papročiu, pintinėse atnešamos Dievo dovanos, padedamos prie altoriaus, kurias vykus pasventino. Tai duonos, pyrago riekių, dažyti kiaušiniai, kumpis, druska, ir iš miltų keptas avinėlis. Vėlykų rytą, po pusryčių, vaikai bėga į kiemą ieškoti paslėptų šokoladinių kiaušinių, zuikių, bei kitų įvairių saldumynų. Deja, šiemetinis sniegas neleido jų slepti žolėje, krūmuose, tad teko kabinti ant šakų, ar net slepiant kambariuose. Tačiau vaikams būta daug džiaugsmo, girdint aplinkiniuose namuose jų klegesį.

Esant Bavarijoje ir neaplančius jos sostinės Miuncheno — būtų tas pats, kaip atvykus į Madridą, pamirštant Prado muziejų. Kiekvienos dienos tas pats vaizdas prie rotušės aikštės: šimtai amerikiečių, prancūzų, italų, japonų (botinai su foto aparatais), pilnos aplinkinės kavinės, valgyklos ir „knaipės“ svečių. O pagrindinė geležinkelio stotis — tikras Babilonas. Čia susitinka turkai, graikai, serbai, kroatų, albanai, kurdai, tamsiaodžiai ir kitos Miuncheno tautybės bei rasės. Sustoję grupėmis, tie, buvę „Gastarbeiter“ — svečiai darbininkai — bei paskutiniai karo atbėgėliai, gylindena kasdieninius gyvenimo reikalus, kartu slapta prekiuodami narkotikais. Nesistebiu, kad stotyje matomi policininkai ir kriminalinės policijos atstovai. Mačiau, kaip vienam pietietiškos išvaizdos vyrui, staiga du civiliai užlaūžė rankas, trečias pradėjo tikrinti kišenes, numaudamas net batus. Nestinga ir seniausios pasaulyje moterų profesijos atstovių, slankiojančių daugelyje šalutinių geležinkelio stoties gatvių. Atrodo, kad jos policininkams yra gerai pažįstamos. Taigi, Miuncheno stotis ne kiek nesiskiria nuo matytų Frankfurt ar Hamburg.

Ta patia proga trumpas balandžio 18 d. televizijoje parodytas vaizdas, vedant dviem policininkams aukštą, raumeningą skustagalvį vyriškį, kartu žinių pranešėjui sakant: jis, gerų uždabų vilonėm, darbam

Minkšto sniego gniuzulėliai? Pavasario žiedai? Ne, tai saulės žaismas neseniai išsprogusių liepų lapeliais Lietuvos sostinės parke... Kęstučio Vanačo (Elta) nuotrauka.

valgykloje, namų ruošoje, atveždavo iš Lietuvos moteris ir atėmęs jų pasus, „parduodavo“ į viešuosius namus. Vaizdas iš Hamburgo linksmybės St. Pauli kvartalo.

Kokiu tikslu nuvykau į geležinkelio stotį? Užsieninė spauda visuomet mane vilioja; nuvykus į netolimą Heidelbergą, ar Mannheimą, kur taip pat jų geležinkelio stotyje galima nusipirkti angliškus ir lenkiškus laikraščius. Aišku, didesnis pasirinkimas milijoniniame mieste. Palyginus, brangoka ji yra pensininkui: liberalinė „Gazeta Wyborcza“ kainuoja 3 m. (1,36 dol.), Londono „The Independent“, „European edition“ — 5 m (2 dol.), konservatyvi „Rzeczpospolita“ 3,20 m., „The Times“ 5,50 m. (2,05 dol.). Angliškos politinės žinios panašios į vokiečių, daug vietos skiriama futbolui. Tiesa „The Times“ pasaulinėje oro apžvalgoje iš Baltijos valstybių įtraukė ir tai lietuvišku vardu tik mūsų sostinė. Balandžio 13 d. temperatūra Vilniuje buvo plius 8°.

Varšuvos „Rzeczpospolita“ kainuoja 2,70 zlotų. Tai prieškarinis lenko darbininko dieninis atlyginimas (Zlotų kursas: 100 zlotų = 20,45 dol.). Balandžio 13 d. šis dienraštis pirmame psl. išspausdino Lenkijos mafijos įvykdytą „sąskaitą“, įskaičius Austrijos sostinės lenkiškos mafijos vadovui J. Baranskiui nužudyti Varšuvos viešbutyje jam nepalankų Jaceką Debskį. Plačiau apie tą „sąskaitą“ kituose to laikraščio puslapiuose. Manau, kad tokiais kriminaliniais įvykiais domisi varšuviečiai. Gan plati sportinė dalis, rasdamas Wrocław (Breslau) krepšinio klube A. Vaškio, Sopoto penketuko D. Maskoliūno pavardės, dviračių varžybose (lenkiškas

laukdamas „kolarstwo“) R. Rumšo pavardę, pažymint „Litwa“. Tačiau daugiausiai lietuviškų pavardžių yra Lenkijos futbolo gyvenime — Poškus, Žvingzdauškas, Mikulėnas, Radzius. Jie visi žaidžia aukštoje Lenkijos futbolo lygoje.

Ilgiau norėčiau sustoti prie „Žyčių — Gyvenimas“ laikraščio ir jame išspausdintose Dancigo Brigitos bažnyčioje simbolinės Kristaus kapo nuotraukos. Prie Kristaus kapo ant grindų didelėm raidėm matomas lenkiškas užrašas: „Žydai nužudė Jėzų ir pranašus. Ir jie (žydai) persekioja mus“. Klebono pareigas eina buvęs prez. L. Wałęsa nuo demokratų pasirinkimas milijonieris Dancigo vysk. Tadas Gocłavski savo pamoksle neminėjo prelatų pavardės, tačiau pareiškė, esą Jėzus buvo nukryžiuotas ne žydų reikala, bet Dievo valia. Prel. H. Jankowski 1988 m. buvo metams suspenduotas, jam pasakius, kad Dovydo žvaigždė yra įtraukta į hakenkreucą bei kiti su įjautuvu. Jis yra parašęs eilę antisemitinių leidinių, kurie gaunami klebonijoje. Buvęs prez. L. Wałęsa jau 1990 m. „nutole“ nuo savo nuodėmklausio, nors Dancigo laivų statyklos darbininkų streiko metu (įsteigta „Solidarnosc“ organizacija — K.B.) glaudžiai bendradarbiavo, klausė jo patarimų. Prel. H. Jankowski radijo pasikalbėjime prie užrašytų Kristaus kapo žodžių dar pridėjęs: piktieji amerikietiški žydai iš 1941 m. Jėdvabne kaimo įvykio (lenkų padegta klauze žuvo šimtai žydų. Jėdvabne kaimas yra netoli Łomžos — K.B.) nori pelnytis (turėti naudą). New Yorko sociologas Jan Gross savo studijoje apkaltino len-

kus, Katalikų Bendriją, kadangi ji neprisidėjo prie žydų gelbėjimo. Tačiau tuo klausimu reikės sugrįžti atskiru straipsniu.

TARPTAUTINĖ PARODA HOLOKAUSTO TEMA

Tarptautinėje konferencijoje „Holokausto aukų atminimas“ (The Amsterdam Conference on Remembrance), kuri gegužės 2-5 dienomis vyko Amsterdamo, dalyvavo ir Lietuvos atstovai.

Konferenciją rengė tarpvyriausybė 10-ties šalių darbo grupė holokausto švietimo klausimais. Šiemet šiai grupei pirmininkaujanti Olandijos vyriausybė pakvietė į konferenciją dviejų Lietuvos muziejų (Kauno IX forto bei Vilniaus Gaono žydų muziejaus) specialistus — J. Mėnionienę, R. Puišytę, J. Zakaitę, S. Dovidavičių, A. Nestetovienę. Minėtieji specialistai pasikeitė darbo patirtimi ir bendradarbiavimo planais.

Tuo pat metu Amsterdamo vyko ir 10-ties valstybių tarpvyriausybės darbo grupės holokausto švietimo klausimais posėdžiai, kuriuos pirma kartą stebėtojos teisėmis buvo pakviesta dalyvauti ir Lietuva. Lietuvai atstovavo ir jos pasiekimus bei problemas šiais klausimais pristatė ambasadorius ypatingiems pavedimams profesorius Alfonsas Eidintas.

Lietuva yra išreiškusi pageidavimą tapti darbo grupės tikraja nare, tad dalyvavimas Amsterdamo forumo bus svarbus žingsnis šia kryptimi. (ELTA)

• Kai purvą bendri kiurais batais, niekaip neįrodys, kad dažnai plauki kojas.

Danutė Bindokienė

Ne taupyba, o gamyba

Kai pastaraisiais dešimtmečiais Amerika susidurdavo su energijos trūkumais, iš Vašingtono pasigirdavo patarimas: reikia taupyti! Pats tikriausias būdas išvengti energijos krizių ir dujų, benzino, elektros kainų kilimo, yra vartotojų pastangos apkarpyti besaikį sunaudojimą. Taip daug metų amerikiečiai stengėsi šalčia gyventi žiemą, pakęsti daugiau karščio vasarą, pirkti automobilius, kurie važiuoja kiek galima daugiau mylių su galionu benzino... Galbūt toks „taupumas“ nesukrovė per didelių atsargų krašto energijos aruoduose, bet žmonėms suteikė pasitenkinimą, kad kiekvienas asmeniškai įdėjo bent menką įnašą.

Ypač didesnės tarptautinės įtampos metu, buvo stengiamasi ieškoti energijos pakaitalų savame krašte, kad nereiktų pasikliauti vien naftos ar kitų žaliavų importais, kurie bet kuriuo metu galėjo nutrūkti. Tačiau, įtampoms ir krizėms pasibaigus, viskas vėl grįždavo į senas vėžes, o planai ieškoti energijos pakaitalų būdavo atidedami į šalį.

Per tą laiką subtiliai keitėsi ir krašto gyventojų požiūra į ekologiją. Tas žodis netrukus tapo pažįstamas ir nuolat girdimas. Švarus oras, vanduo, neužteršta aplinka susilaukė vien atitinkamų vyriausybės įstaigų, bet ir eilinių gyventojų pritarimo — net ir tokiu paprastu būdu, kaip vartoto popieriaus, metalo, stiklo ir kitų atliekų, galimų panaudoti įvairių daiktų gamybai, atskirimu nuo kitų atmatų. Kone kiekviename mieste (ir mažesnėse vietovėse) gyventojai buvo raginami kreipti dėmesį į aplinkosaugą, nes mūsų planetos išteklių nėra neriboti, kaip anksčiau manyta.

Nors aplinkosauga dar ir šiandien labai populiari, turinti uolų pasekėjų (ypač jaunimo tarpe), bet visgi tik iki tam tikro laipsnio, t.y., kol žmonės ji netrukdo. Taip, pavyzdžiui, atsitiko ir su skystojo kuro: iš didžiųjų susisiekimo priemonių imonių pradėjo gausiai riedėti sunkios, dideli, daug benzino maukiantys automobiliai, sunkvežimukai, autobusėliai, pavadinti patraukliais vardaais, nuolatines reklamos pristatomi, kaip „labiausiai pageidaujami veikiams, jaunatviškos dvasios, drąsiems pirkejami“. Kas turi progos važiuoti greitkeliais ar net miesto gatvėmis, gali įsitikinti, kad reklamos neliko be atgarsio — nemažai

vairuotojų visgi sėdi už tos „pageidaujamausios susisiekimo priemonės“ vairo.

Vis tik anksčiau ar vėliau liepto galas prieinamas. Tas ypač akivaizdžiai pasirodė praėjusią žiemą, kai staiga šaltesnėse Amerikos valstijose „pitrūko“ gamtinių dujų, alyvos, o Kalifornijoje — elektros energijos. Žinoma, jeigu vartotojas įstengė mokėti atitinkamą kainą (suprask — paskaiškai aukštą), galėjo gyventi ir šiltai, ir šviesiai. Pavasariui beaustant, į aukštų kainų chorą įsijungė ir benzinai. Ir dar kaip! Šiandien jo galionas jau peršoko du dolerius ir žadama kopti aukštyn. Su skystojo kuro kainomis, be abejo, atitinkamai pabrangs ir produktai, ir paslaugos. Tad nereikia stebėtis, kad žmonės reikalauja valdžios įsikišimo...

Dabartinis JAV prezidentas tiems prašymams ir reikalavimams kurčias neliko. Deja, Vašingtono sprendimas daugelį dar labiau sujaudino. Pagal viceprez. Dick Cheney, pateiktą planą, kaip išlyginti krašte susidariusias energijos painiavas, ne taupymas svarbu, o gamyba. (Koks vis dėlto skirtumas nuo buvusio Bill Clinton vyriausybės Al Gore, tiek dėmesio skyrusį aplinkosaugai). Jei šiam tikslui reikia paaugėti valstybės draustinis, oro, vandenų ir — apskritai aplinkos — švarumą, tai „tikslas pateisina priemones“. Kas gi pagaliau svarbiau — ar Aliaskos tundra ir briedžių gerovė, ar žemės benzino kainos; ar neribotas kiekis pigios elektros energijos ne tik Kalifornijai, bet visam kraštui, ar naujų elektros jėgainių eilės, dygstančios žemės plotuose, kažkada skirtuose draustiniams?

Visgi Dick Cheney parėžė, kad šiuo metu, suodantis naujausia technologija, naftos grėziniai nesudaro tiek pavojų aplinkai, kaip anksčiau, o ir elektros jėgainės, nors varomos akmens anglimis, neišmestų į orą tiek taršos, kad padidintų pavojų ozonui ar papildytų ant miškų, upių, ežerų ir dirvų „rūgštų lietų“. Prez. George W. Bush, tarytum patvirtindamas savo viceprezidento siūlymus, priminė, kad Vašingtonas nemano sumažinti valstybės mokesčius už benziną ar kaip kitaip prisidėti prie jo kainų numušimo... Todėl gyventojai tegul nesitiki greito pagerėjimo, bent kol nebus įgyvendintas viceprezidento planas...

rikuotėn. Jo visas užpakalinis denis pilnas žiurų. Kai kurie seka didžiųjų pintų virvių — lynų pakrantėje priemimo ir kilpos užėjimo ant molo procedūrą. Iš kažkur girdime „kaip bežinotum, kad čia JAV-ėms priklauso — viskas turtinga, blizga, tvarkinga“... Šimtai atvirais šonais, žibantių autovežimų laukia net trijų laivų keleivių. St. Thomas (kartu su St. John ir St. Croix) J. Valstijos nusipirko 1917 m., Danijai sumokėję 25 milijonus dolerių, yra 13 x 3 mylių dydžio su 55,000 gyventojų. Esam perspejami, kad JAV žemės ūkio įstatymai draudžia išsinešti bet kokią maistą iš laivo. Muitinės procedūra buvo atliktą dieną anksti, „Bolero“ atvykus JAV pasienio tarnybos dviem valdininkams, kiekvienam „Bolero“ laivui keliaujančiam ir igulai su jais pasimatant su pasais rankose. Havensight prielauka, talpinanti paeiliui šonais 4 keleivinius milžinus, išpuošta pasaulio valstybių vėliavomis. Apgailėtina, Lietuva mažai pasauliniu turizmu besidominti ir nesireklamuoja, jūrkeliais atnešamų pinigų — didžiųjų pinigų — lyg nepageidaujama ir nelaukama (ne kaip Latvija su Riga ir Estija su Tallinnu) čia (ir kitur) savo trispalvės neturėjo — gaila. Pakrantė, maratoniško ilgio, knibžda keleiviais iš šių trijų pakrantėn įrištų jūrų navigatorių. Iš didžiųjų transportinių sunkvežiminių tiesiog į laivus tonomis kraunamas maistas, mineraliniai vandenys, įvairiausių rūšių degtinės, likerai, jau sunaudotų pakaitalai.

Bus daugiau

ORINOKU, PRIE SALTO ANGEL

EDMUNDAS PETRAUSKAS

Nr.10

Visur švaru, juodo ugniakalnio smėlio vaizdingi paplūdimiai, kaip ir St. Vincent saloje. Ideali. Ar iš tiesų?

„Bolero“ prisiriša prie tolokai nuo pakrantės išsitiesusio tilto su prielauka jo gale. Dar lyg lynoja, ūkanota. Nepaisydami, be lietsargių, plūstam iš laivo. Keista, niekas nebijo sušlapsti. Vienas „pan“ muzikantas skambina plienine statine. Skamba gerai, ne taip glūštinčiai gariai, kaip anie — per tuziną Trinidado Panjardė... Pakrantėje armija baltų japoniškų septynių Tjotų ir kitų, su juodais, kaip smala, skubantiais keleivius susiūvejoti, jų vairuotojais ir pastarųjų pavaduotojais, agentais. Visi siolo geriausius „turus“ už žemiausias kainas. Daugumai jau išvykus, kiek palaukus ir nesulaukus bendrakeleivių, tik už 25 dol. (užsot 30 dol. kito vairuotojo siūlomų) vieni du vežami kaire, britų papročiu, lėtai, siauromis Roseau gatvelėmis pro įdomios, egzotinės augmenijos pilną, nedidelį botanikos (veik kiekviena vėli sala turi) sodą. Jame stabtelėjus prie „cannon ball“ medžio su (senųjų patrankų) sviedinių dydžio vaisiais, vairuotojas — gidas Riley „prisiūvilioja“ dar lenkų porėlę (nuo

laivo) — ji iš Lenkijos, graži, viduramžė, daili, o jis iš Italijos (sakytum, iš išvaizdos — tenoras), be plaukų, bet turtingas. Kylaime aukštyn tarp staigių kalnų postelių, siauru vientakiu keliu, kai kur užlopstyti, kai kur skylėtu asfaltu. Aplink apstu žaliai, visa gožiančios, tankios augmenijos su didžiuliais liepsnėmis spalva žydinčiais medžiais, didelėmis koko riešutinėmis palmėmis, link vaizdingų, iš tolo protarpiais pamatomų, Trafalgar Faus krioklių. Saloje jų ne vienas. Prie visų reikia dar 15-30 minučių paeiti. Siūlomos pirkimui, neįkyriai, lauktuvas — marškinėliai, priekiniai, jais kvepiantys muilas, įvairūs suvenyrai.

Aikštėje prie Trafalgar krioklių vairuotojai, tarp jų ir Riley, karštai debatuoja staigiai išsiauksuose, sausio gale įvyksiančiuose valdžios rinkimuose, kandidatų į jū partijas. Kaip spėjau, taip ir paaiškėjo, kad pakelės stulpų „pasagstymai“ raudonomis ir mėlynomis vėliavėlėmis — tai besirungiančių politinių partijų politinės reklamos žymenys. Riley aiškina (gal tik mums „kanukams“ — kanadietiams, norėdamas įtikinti), kad „red is bad“. Per ilgą būtų istorija, kad mes, Kanados lietuviai, ir tai ant savo kailio patyrę, tai gerai žinom. Riley vėl visur pakartotinai pabrėžia, kad „raudoni ir jų partija, blogi“, kad jos vadas, eidamas mokslus Kanadoje, „sumindžiojęs jos klevo vėliavą“, kad jos vadas, nesupėdamas parengti kandidatų rinkimams, „rūbais apmėgęs šluotas pristatys rinkėjams — balsuotojams“. Jau vien tik dėl sumindžiotos vėliavos buvome įtikinti, kad „red is bad“. Riley nesiliovė, daug kur stabtelėdamas, paagituoti pažįsta-

miams ir nepažįstamiems, „man (žmogau) red is bad“. Nuo Dominykos aukštumų „Bolero“ atrodė vaikišku žaizleliu Roseau pakrantėje, kitam panašiam „žaisliui“ kiek toliau praplaukiant. Prieš grįžtant laivam, nusiperkam lauktuvinų dovanų ir butelį (suzinojom tik atidarius) puikaus, švelnaus vietinio romo už 5 dol. (kelionėje, laive ir išlipus, visą JAV doleriais). Grįžus Kanados Londonan, bus įdomu patirti kas rinkimus laimėjo...

Į St. Thomas U.S. Virgin Islands, iš Dominykos 277 jūrmylės. Popiet išplaukus, tos salos Charlotte Amalie uosto Havensight prielauką pasieksime tik rytojaus ryto 7 valandą. Jūra kiek aprimusi. Laivo „Bolero“ 4 puslapių kasdieniniame „Cruising Paradise“ žiniaraštyje mintis šiai dienai „We Are Tomorrows Past“ (Esam rytojaus praeitis). Darosi melancholiškai liudna — daug tiesos. Šiame pasaulyje — visa rytojaus praeitis...

Įprastai keliuos anksti. Laivo koridoriuose, praėjimuose, deniuose tik vienas, kitas. Dauguma, šio penktadienio, priešpaskutinės dienos laive, rytą dar miega. Netrukus, jau brekšta diena su saule už JAV ir britų Virgin Islands salų, giedrame danguje. Eilė salų, salelių kalnais pasipylusių virš tyvuliuojančių vandenų (visos šviesiai, ne tamsiai žalios, kaip Dominyka ar Grenada) šios Kolumbo „Nekaltų Šv. Uršulės 11,000 mergelių“... Havensight prielaukoje iš tolo matyti surikiuoti milžiniški Celebrity Cruises „Galaxy“ ir Royal Caribbean Cruise Lines International „Majesty of the Seas“. Mūsų „Bolero“ atbulas palengvėle slenka trečiu

AR LEISIME ISTORIKAMS KLASTOTI LIETUVOS ISTORIJA?

JUOZAS KOJELIS

„Genocidas ir rezistencija“ žurnalas (2001, nr. 8) paskelbė istoriko Valentino Brandišausko recenziją „Abejotinas frontininkų pasirinkimas, arba apie eilinę A. Liekio „monografiją“ (Algimantas Liekis, Laikinoji Lietuvos vyriausybė 1941.06.22-08.05, Vilnius, 2000, 428 psl.) ir jau pirmaisiais skoliniais atakuoja knygos autorių A. Liekį ir kitus iš anksto pasirinktus tautininkus.

Nors daugelis recenzento priekaištų Liekiui yra teisėti, tačiau jau patį antrąjį ir pirmąjį gan ilgus recenzijos paragrafai nežada ramių akademinių svarstymų. Ir iš tikro, perskaitęs visą straipsnį, tampa aišku, kad V. Brandišauskas net nebandė įnešti naujos šviesos į nagrinėjamą temą. Jam rūpėjo, puolant Liekį ir akmenis svaigindami lietuvius, įrodyti, kad bolševikų ir vokiečių patvirtintą Lietuvos rezistenciją buvusi tik nacių nusikaltimų talkininkė.

Kas angažavo Liekį rašyti Laikinosios Lietuvos vyriausybės ir 1941 m. sukilimo istoriją, paliečiant rusų ir vokiečių okupacijas, manau, klydo. Juo labiau, kad jis neatkleidė savo „karjeros okupacinės struktūros“. Tačiau tas pats priekaištas tinka ir V. Brandišauskui: jis daug kur remiasi prof. Liudo Truskos „naujausiais tyrimais“, bet neatskleidžia jo kvalifikaciją labiai jautriai temai nagrinėti. Jis tik atkakliai ieško argumentų savo išankstinėms išvadoms pateisinti — apkaltinti tautinę idealistinę rezistenciją Lietuvoje ir išsivijioje.

Recenzentui okupacinio laikotarpio įvykių liudininkų, frontininkų, liudininkų ne-reikšmingi. Daug vertingesni jam KGB archyvuose palikti „dokumentai“ melui pridengti, kuriais „naujausiuose tyrimuose“ remiasi sovietiniai istorikai.

„Naujausi tyrimėjimai“ ir išvados dėl 1940 m. liepos 14 d. rinkimų...

V. Brandišauskas pateikia „naujausių tyrimėjimų“ išvadas, kurias apie „liaudies seimo“ rinkimus padarė prof. Liudas Truska, o tos išvados tokios: liaudies seimo rinkimuose „dalyvavo dauguma“ (apie 85 proc.) rinkėjų, iš kurių apie 55 proc. savo balsus atidavė už Lietuvos darbo liaudies sąjungos kandidatus“. Tokia išvada pateisina Lietuvos aneksiją, pradžiuoja ir dabartinis Lietuvos laisvės priešus. Maskvėnai imperalistai ir šiandien pasauliui skelbia, kad Baltijos valstybės nebuvo prievarta okupuotos, bet pačios pasipraše būti priimtoms į Sovietų Sąjungą. Tokį istorijos klastojimą palaimina ir lietuvių profesorius, paties Lietuvos prezidento paskirtas oficialiomis pareigomis ir tarptautinė komisija.

Kur prof. L. Truskos širdis linksta ir jo intelektas veda, parodo vienas įvykis Lietuvoje. Praėjusiais metais pate mčiau ir girdejau, kaip televizijoje pasirodęs Truska padarė pareiškimą, kad 1941 m. žydų holokauste dalyvavo „Lietuvių aktyvistų frontas“, Laikinoji Lietuvos vyriausybė ir tokie pat lietuvių. O jis tuo metu buvo prezidento sukurtos tarptautinės komisi-

jos karo meto nusikaltimams tirti vienas iš pirmininkų. Komisija savo darbo nėra baigusi, o jis jau padaręs išvadas ir televizijoje pasirodė kaip prokuroras. Normalioje teisinėje valstybėje kita dieną jis nuo atsakingų pareigų būtų nušalintas, bet Lietuvoje prezidentas, dešinės ir kairės politikai ir intelektualinis elitas tylėjo, tarsi tai būtų dėsio nevertas mažmojis.

Nejauku darosi, kai istorikai daro tokias išvadas, oficialūs pareigūnai pareiškimuose paminėjusi logikoje ir tokie profesoriai ruošia Lietuvos jaunimo mokytojus.

...ir senamadiškas liudininkas

Šia proga apie 1940 m. liepos 14 d. rinkimus į Lietuvos liaudies seimą noriu pateikti kitą savo liudininką: 1940 m. birželį-1941 m. liepos mėnesį dirbau raštvėdžiu Apkrečiamųjų ligų ligoninėje Žvėryne, Vilniuje. Porą dienų prieš rinkimus gavau Vilniaus miesto sveikatos skyriaus viršininko sveikatos skyriaus viršininko įsakymą parengti visų ligonių sąrašus palatomis.

Ligoninė buvo padaryta atakira rinkimine apylinkė tik ligoniams. Tarnautojai čia balsuoti negalėjo. Rinkimų dieną anksti rytą atvyko rinkimų komisija: du civiliai, du rusai kareiviai su šautuvais ir Salomėja Narkelionaitė, žurnaliste, tą pavasarį baigusi Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje. (Apie tai su ja kalbėjome prieš pusmetį sušitike New Yorke). Komisiją į palatą lydėjo budintis gydytojas Orlovskis, galestingą sesuo ir aš su sąrašais rankose. Vienas iš civilių nešė balsavimo urną. Palatose pasakodavo rusiškai, lietuviškai ir lenkiškai, kad vyksta balsavimas į liaudies seimą ir visi prašomi pabal-suoti. Sesele paėmusi iš civilio balsavimo lapelį paduodavo ligoniniui, ir tas įmesdavo į urną. Balso savo rankomis įmesti turėjo ir tie, kurie gulėjo be sąmonės. Jiems lapelį tarp pirštų įdėdavo sesele ir ranką prieindavo prie urnos išspjovos. Komisijai išvažiavus, už pusvalandžio radijas pranešė, kad visame Vilniuje Apkrečiamųjų ligų ligoninės apylinkė balsavo pirmoji ir 100 nuoš. pasisakė už „darbo liaudies sąjungos“ kandidatus.

Tokie dokumentai paliko archyvuose, ir tokiais savo išvadose neatsargiai remiasi naujieji tyrinėtojai.

V. Brandišauskas dokumentams (net nepasirašytiems) duoda pirmumą prieš gyvuosius liudininkus, nes patys dokumentai net ir kvailiausiai interpretacijai nesipriešina. Bet jis pamiršta faktą, kad tuos dokumentus koks nors žmogus tam tikromis sąlygomis ir kokiems nors tikslams yra padaręs. Vieni dokumentai daromi tiesiai paliudyti, kiti — melui įteisinti. Pasi-tikėti galima tik labai sąžiningų tyrinėtojų analizėmis. Esama dokumentų ir be aiškių tikslų, tik tam tikram faktui patvirtinti, pvz., įstaigos tarnautojų sąrašai, parašas po koku raštu ar dokumentu, net ranka užrašytas adresas ar gydytojo parašytas receptas. Nedoro interpretatoriaus rankose toks nekalts doku-mentas gali nešti skaudžių pasekmių. Mano broli Alfonsą, gydytoją, NKVD kelis mėnesius įkalino ir sunkiai tardė už tai, kad pas nušautą partizaną rado jo išrašytą receptą.

„Nežinau, kaip aš tuos tardymus atlaikiau“, vėliau jis sakydavo.

Ne „tyrinėtojų“, kurie būtais ir nebūtais nusikaltimais skuba apkaltinti antibolševiki-nius ir antinacinius rezisten-tus, dėmesiai, bet teisingumo išsiilgusios visuomenės infor-macijai noriu pateikti trejetą pavyzdžių, kaip ano meto pap-rastas dokumentas dabarti-nių tyrinėtojų rankose gali tapti rimtu įkalčiu. Visi tie pa-vyzdžiai susiję su asmeniška patirtimi.

Žydas gestapo uniforma

Kaip ankščiau minėjau, pirmuoju bolševikmetiu dirbau Vilniaus Apkrečiamųjų ligų ligoninėje Žvėryne. Kelias dienas prieš birželio išvežimus Vilniaus miesto sveikatos skyriaus viršininkas dr. Koganas davė skubų įsakymą paruošti visų ligonių ir ligoninės tar-nautojų sąrašą ir rytojau anksti rytą pristatyti į jo įstai-gą. Apie ligonius reikėjo su-teikti tokius duomenis: amžius, namų adresą ir ligos diagnozę, apie tarnautojus tik namų ad-resą. Su pora tarnautojų dir-bome iki po vidurnakčio, ir ry-tą sąrašus pristatiau.

Neturiu mažiausio abejoji-mo, kad dr. Koganas žinojo, kam tie sąrašai reikalingi, ir aš buvau tas, kuris sąrašus su savo parašu parūpinau. Tie sąrašai gali būti išlikę kur nors archyvuose, ir nesunku suprasti, kaip lengvai galėčiau būti apkaltintas tarnavimu okupantui.

Kitas atvejis lietuvių vokie-tų gebietakomisarato tarnautojų Šiauliuose. Aš pats pirmuoju bolševikmetiu organizuotai rez-istencijai nepriklausiau, nors su atakirais rezistentais ryšį turėjau. Vokiečiųmetiu priklausiau Lietuvos laisvės armijai ir nuo universiteto dienų bu-vau jos kūrėjo ir vado Kazio Veveraskio (po mirties brigados generolas) draugas. Abu bu-vome ateitininkai kęstutėčiai.

Laisvės armijai pasisakė i komi-saro Gehwecke įstaiga įsta-tydinti savo žmogų, gerai mo-kantį vokiečių kalbą, kuris ne tik teikė reikalingą informa-ciją, bet ir kitokiais būdais talkino. Jo talka pasinaudojau ir aš: Veveraskis mane surišo su juo, ir aš, nuvykęs į Šiau-lius, nuėjau pas jį. Pasakęs slaptyvą, gavau pluoštelį ke-lionėms geležinkeliais leidimų („Reisegenehmigung“) su ko-misaro Gehwecke parašais. Juos naudojau savo prisiim-toms pareigoms vykdyti.

Vėl darau prielaidą: kas at-sitiktų, jei profesionalai nacių gaudytojai užtikėtų tą žmogų Amerikoje ir nustatytų, kad jis tarnavimu vokiečių įstaigo-je, faktą nuslėpęs. Aišku, kad iš Amerikos jis būtų išvytas ir Lietuvoje tampomas po tei-smus. Į argumentą, kad jis bu-vo antinacinių rezistencijos žmogus, vargu teismuose būtų atsižvelgta.

Dar noriu papasakoti vieną, tikrai unikalią įvykį, kuris pa-našus į prieš tai minėtą, tik kitomis proporcijomis. Tai bu-vo 1994 ar 1995 metais. Lan-kiau Seimo narį Emanuelį Zingerį Seimo rūmuose. Su-tartu laiku jo įstaigoje nebuvo, vėlino. Kalbėjome su 2 ar 3 jo tarnautojais. Netrukus pa-sirodė ir jis su svečiu iš Izrae-lio, kuris prieš kelerius metus ten buvo emigravęs. Svečias gan sunkiai kalbėjo lietuviš-kai. Pereidavome ir anglų kal-bą, kurios geru mokėjimu aš negaliu pasigirti. Kiek supra-tai supažindinant, svečias Iz-raelyje dirba kaip mokalinin-kas. Iš visų pokalbio dalyvių aš buvau vienas, kuris gerai žinojo pirmąjį bolševikmetį ir vokiečių okupacijos laikotarpį. E. su pereinę per kelis vokiečių kalėjimus. Svečias iš Izraelio pradėjo pasakoti apie naujai

ataklėstą žydų tautos tragedi-jos įvyki, — kaip Vokietijos žydų pasisakė patekti į nacių slaptosios policijos, gestapo, tarnybą, įgyti pasitikėjimą ir išlikti. Vokiečiams okupavus Lietuvą, jis buvo paskirtas žydų getų viršininku. Bet čia jo Konrodo Valenrodo rolė buvo išaiškinta, ir jis buvo su-šaudytas.

— Dovanokite, aš apie jį ži-nau, — įsiterpiau. — Jį ne su-šaudė, bet pakorė. Aš tą žmo-gų Kauno sunkių darbų ka-lėjime esu matęs.

Tada papasakojau tą istori-ją, kuri telpa mano straipsnių rinkinyje „Iš nakties į rytą“ 397-8 psl., ir pridėjau: — Tos pačios rankos ir voka įdėjo nužudytą asmeninius dokumentus, nacių partijos bi-lietį ir adresavo į Nationalso-zialistische Deutsche Arbei-der-Partei vyriausią būstinę Berlyne.

Pokalbininkai nustebo, bet įvykio detalėmis nesidomėjo. Dėl to aš kiek nustebo. Ma-nau, kad jie apie to herojaus „karjerą“ gestapo gretose dau-giau žinojo, ne vien nuoga fak-tą. Reikia manyti, kad jis, norėdamas įgyti slaptosios po-licijos pasitikėjimą, turėjo pa-daryti ir negrąžių dalykų. To-kia jau yra aukai pasiryžusių žmonių dalis.

Nežinau, ką minėtas lietuvis dirbo Šiauliu gebietakomisa-riate. Gal buvo tik eilinis raš-tininkas. Bet jei gestapas būtų sužinojęs, kad jis talkina Lie-tuvos laisvės armijai, būtų su-laukęs to pat likimo, kaip ir žydas gestapininko uniforma. Antra vertus, jei būtų išlikęs mano ranka adresuotas į Ber-lyną siųstas vokas ir koks nors tyrinėtojas nustatytų, kieno buvo ta ranka, galėčiau susilaukti didelių nemalonu-mų. Prisimenu, kad ir Dem-jantuk byloje didelį vaidmenį vaidino dokumentai, deja, su-klastoti.

Šiandien dar galima, rytoj bus per vėlu

Baigdamas noriu iškelti tokį abejojimą: ar įvykiuose, ku-riuos siekia gyvybių atmintis, ne per daug sureikšminame istorikų vaidmenį? Ypač veng-tini istorikai, kurie, tamsinda-mi kovotojų prie okupacijas, siekia savo pračities išteisinimo. Svarbiausią rolę čia turė-

tų vaidinti gyvieji liudininkai, savo liudininkus palikę miru-sieji, taip pat teisininkai, vals-tybininkai, moraliniai autori-tetai. Iš savo patirties galiu pasakyti, kad jokie istorikai su visais išlikusiais dokumen-tais negalėtų pasakyti tiesos, kas 1941 m. didžiųjų trėmimų metu vyko Naujosios Vilnios geležinkelio stotyje, bent tiek, kiek aš žinau. Ten patekau persirengęs darbininko rūbais ir praleidau 16 valandų.

Baigdamas viešumai drįstu padaryti siūlymą, kurį prieš metus ar kiek daugiau esu padaręs Lietuvių Bendruo-menės vadovams, svarstiu-siems vokiečių ir rusų okupa-cijų laikotarpiu Lietuvoje pa-darytų nusikaltimų proble-mas. Iš prezidento sudarytos tarptautinės komisijos (neaiš-ku, kas rekomendavo komisi-jos narius) objektyvių išvadų laukti negalima. Manau, prof. Liudas Truska vadovaujantis pareigas prisiėmė ne ty-rinėjimų išvadoms daryti, bet kad jau prieš paskyrimą išva-das buvo padaręs. Iki galo ne-beiškentėjo ir jau pernai, kaip anksčiau esu užsiminęs, viešai tas išvadas pasiskelbė.

Lietuva dar tebekentia nuo sovietinio palikimo ir nėra pa-jėgi objektyviai pažūrėti į sa-vo, ypač priešsovietinio laiko-tarpio praeitį. Kol dar nevelu, atsakomybė už okupacijų lai-kotarpio nusikaltimų tyrimą ir išvadų padarymą turi pri-siimti išsiviję ir jos sukurtas Lietuvių fondas — už to pro-jekto finansavimą. Lietuvių fondas buvo kuriamas šiuo — „Pagrindinis kapitalas Lie-tuvai, nuosimčiai lietuviųbei“.

Kai kas šitą šūkį linkęs pa-miršti, ir priežastys nesunkiai spėjamos. Jei tarp LF vado-vybės būtų abejojimų, reiktų atsiklausti visų fondo narių. Lietuvos istorijos tyrinėji-mams LF pradžiū turėtų pa-skirti bent milijoną dolerių, kad iškart susidarytų tvirtas pagrindas tautos gyvybinei problemai spresti. Pradėti su dešimtimis tūkstančių, — tai tik vaikų darželio žaidimai. Komisijos nariai turėtų būti tik Lietuvos pilietiai, svetim-šaliai vien konsultantų vaid-menyje. Jei dabar tas nebus padaryta, už 10-15 metų „nau-jausieji tyrinėjimai“ įtikins.

Nukelta į 5 psl.

HOLOKAUSTAS IR ŽYDŲ TAUTINĖ POLITIKA

Lietuvius turėtų raminti bent jau tai, kad kaltė dėl žydų holokausto primetama ne vien jiems. Jeigu ir Latvi-joje rengiamos konferencijos (2000 m. spalį), skirtos žydų holokausto šios valstybės teri-torijoje problemoms nagrinėti, vadinausi, ir kaimynai dėl to ne mažiau kenčia. Šioje konfe-rencijoje pranešimą „Holo-kaustas Latvijoje ir jo kon-tekstas: lyginimo ir istorizaci-jos problemos“ skaitė filosofo-jos daktaras Norman M. Nai-mark, Rytų Europos studijų Stanford (JAV) universiteto darbuotojas, Hoover instituto didįjį institutų vyresnysis bend-radarbis, Latvijos istorijos komisijos narys. Į pranešimą atkreipė dėmesį „Kultūros ba-rai“ ir išspausdino 2000 m. 4 nr. Nors pranešėjas prisistatė-damas prisipažįsta, kad „nesu nei Latvijos, nei Baltijos regio-no istorijos mokslininkas. Dar daugiau, nesu Latvijos žydų ar paties holokausto specialis-tas“, bet ir šitokia nuomonė priimti verta. Bent jau todėl, kad sužinotum, kaip apie mus galvojama pasaulyje. Nuo to ir reikia pradėti.

O galvojama štai kas: „Taip pat tiesa tai, kad Hitleris ir SS, ypač okupacijos pradžioje,

stengėsi Rytų Europoje išpro-vokuoti vietos gyventojų ren-giamus žydų pogromus. Ypač patį masių šioje srityje pa-siektą Lietuvoje.“ Štai kokie fantastiški dalykai sklinda apie Lietuvą. Bent jau iki šiol mes didžiavomės, kad Lietu-voje nebuvo žydų pogromų nei istoriniais laikais, nei nacių okupacijos metais. Vienas vie-nintelis atsitiktinumas — 1941 m. Kaune, Lietukio garaže, bet ir jį kai kurie istorikai įrodo esant nacių suorganizuotą ir lietuviams primetą. Faktas, kad Lietuvos teritorijoje žydų nužudytą iš tiesų daug. Čionai buvo vežami netgi žydai iš kitų Europos konclagerių.

„Žinia“, sklandanti pasaulyje apie „pogromus“ Lietu-voje, rodo, kad Simon Wizen-thal centro politika pasiekė savo tikslą.

Visa kita Norman M. Nai-mark pranešime telpa į prap-ty interpretacijų kontekstą. Jis, pavyzdžiui, sako, kad „ar mes kalbėsime apie masines žydų žudynes Latvijoje, Lietu-voje, Lenkijoje, ar bet kurioje kitoje okupuotoje Europos valstybėje, svarbu pažymėti tai, kad holokaustą suplanavo, organizavo ir įvykdė vo-kiečiai“. Ši traktuotė skiria pačių žydų ir viso likusio pa-

SKELBIMAI

ELEKTROS
IVEDIMAI – PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamus stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing
Tel. 800-820-6155.

Reikalingi dalytojai su patyrimu Amerikoje.
Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakarų rajonuose. Tel. 847-808-9109
vakare nuo 8 - 10 val.
Susikalbėsime angliai, rusiškai.

Franciskonų vienuolynui reikalinga virėja. Rašyti, duodant savo adresą ir telefono numerį. Rev. Jonas Bacevičius, P.O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046.

LANGŲ PLOVĖJAI
Reikalingi 100 žmonių. Pradėkite jau šiandien. Darbas nuo pirmadienio iki šeštadienio, 7 v. iki 4 v.p.p. Dirbama po 2-3 žmones (vyrai ir moterys). Privalo turėti automobilį ir susikalbėti angliai. Patvirtinti nebesi-imkysime. Apykainas \$500 per savaitę vienam žmogui. Sumokėsime kiekvieną dieną. Užpildyk dokumentus šiandien - pradėsi dirbti rytoj.
2101 Ogden Ave., Downers Grove, IL 60515 (Ziebart pastatų), įėjimas per šonines duris. Tel. 630-737-0100.

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS, SĄLDYTVUUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vinių ir virtuvinių įrengimų; prietaisai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turis darbo draudimą.
S.Bonetti, tel. 630-241-1912.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 228-1701
HOME (708) 435-7180
MOBL. (773) 580-0285

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Ieškau kambario
su maitinimu prie šeimos.
Skambinti tel. 773-472-1249
nuo 7 v.v. iki 11 v.v.

Priimu gyventi šeimą arba tris moteris. Iš jų vienas turi turėti automobilį. Siūlyti ir kitus variantus. Tel. 847-568-1786.

Sergantiems, vienišiams žmonėms, kuriems reikia priežiūros, jautių, švartų namų ir sveiko maisto — slaugės iš „For your service“ agentūros visą tai padarys. Skambinti Žitai, tel. 773-585-9067 arba 773-585-6709.

Air Duct cleaners & power washers
Work Monday — Saturday, 6:30 am-5 pm. Company van, paid training, year round work. Must speak English, have valid drivers license. Make \$700+per week. No experience needed. Make application today & start tomorrow.
2101 Ogden Ave., Downers Grove, IL 60515 (Ziebart building).
Enter side door.
Tel. 630-766-0801.

Atliekame visus stalius ir smulkias remonto darbus. Aukšta darbų kokybė, didelė praktika JAV. Tikrai žemos darbų kainos. Tel. 773-254-0759, mob. 847-525-9275, Žilvinas.

V.A.L. Auto Services
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams — nuolaidos. 3800 W. 79 St.
Tel. 773-582-0183, 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

Didelė amerikiečių kompanija ieško dalytojų, turinčių patirtį Amerikoje, išorės darbams. Tel. 847-928-1000, ext. 131. Adresas: 9755 W. Farragut, Rosemont, IL.

saulio požiūrį į šį žiaurąsą XX amžiaus istorijos faktą. Galima teigti — žydams lengviau, galvojant, kad pasaulyje tėra tik žydai ir jų žudikai. Taip tikriausiai reiškiasi istoriškai susiklostęs tam tikras tautos kompleksas. Atrodytų, kad už tą „avinėlio kompleksą“ žydai dabar nori suversti kaltę kit-tiems. Tūkstančiai žydų vyrų ir moterų su vaikais tyliai, nesipriešindami stojo ant duobės krašto, nevyko sukilimai...

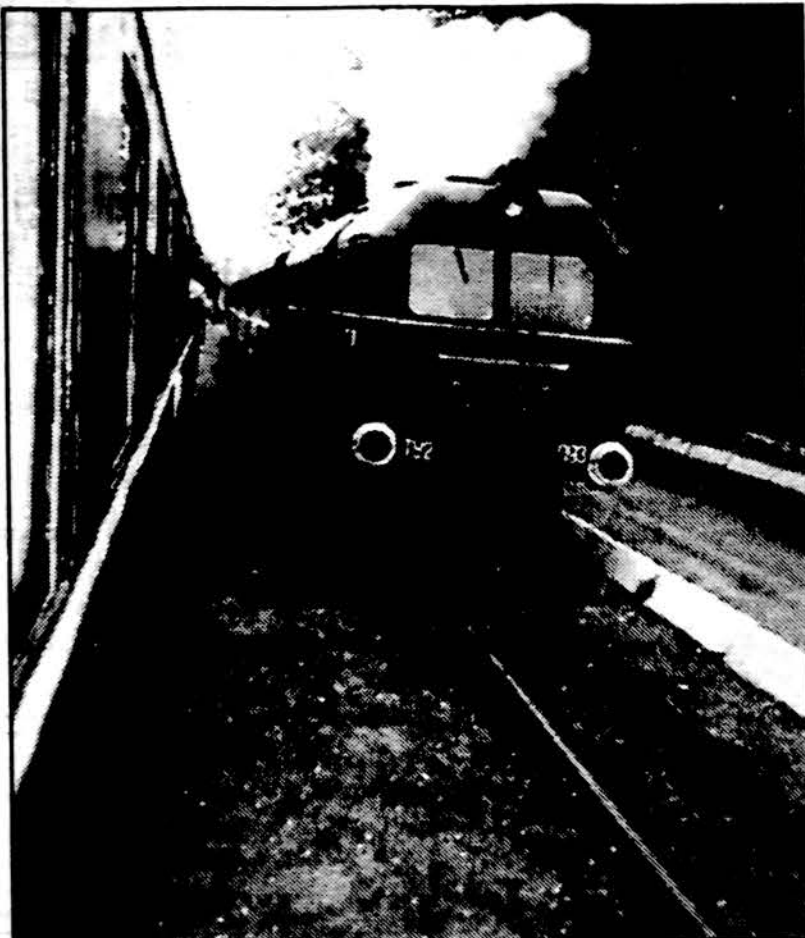
Žydai organizavo slapta mo-kyklas, bet ne slapta pasi-priešinimo organizacijas. O kur buvo pasaulio žydija, kodėl ji tuomet tylėjo? Kom-pleksai iškrepia žmonių poel-gius. Štai rusų rašytojas Gri-gorij Klimov, šiuo metu gyve-nantis Vakaruose, savo ne-sveikatai antižydiškoje knygoje „Dievo tauta“ samprotauja, kodėl Hitleris taip nekentė žydų. Jo nuomone, pats Hitle-ris turėjo ketvirtadalį žydiško kraujo, mat jo senelė, tarnavu-sią pas turtingą žydą, apgavo šeimininko sūnus. Hitleris už tai kersėjo visiems žydams.

N. M. Naimark pranešime sakoma: „skaitant išlikusiųjų memuarus ar su jais kalban-tis, kartais susidaro įspūdis, kad masines žudynes iš tik-rųjų vykdė lenkai, ukrainiečiai ar latviai, o ne vokiečiai... Antisemitizmas Lenkijoje su-stiprėjo ketvirtajame dešimt-metyje. Padaugėjo prieš žydus nukreiptų įstatymų, augo dia-tai, kad holokaustą suplanavo, organizavo ir įvykdė vo-kiečiai“. Ši traktuotė skiria pačių žydų ir viso likusio pa-

augo spontaniškų išpuolių skaičius, žydai buvo apspjau-domi, sumušami. Po to, pasa-koja išlikusieji, lenkai suvarė žydus į getus, koncentracijos stovyklas ir ten naikino — dažnai net neuzsimenama apie nacistinės Vokietijos in-vaziją į Lenkiją. Net kai na-cius pamini, jie atrodo tarsi niekuo dėti, nutolę, net civili-zuotesni nei žydus už atlygi-nimą persekioję lenkų polici-ninkai, vadinamieji „szmal-cowcy“ arba koncentracijos sto-vylose žydus terorizavę len-kai prižiūrėtojai. Panašus įspūdis susidaro skaitant ne-seniai anglų kalba išleista Bernard Press 'The Murder of Jews in Latvia' (Žydų žudy-nės Latvijoje). Tikrieji šio pa-sakojimo niekiai esą latviai...

Žydai visose valstybėse bu-vo mažuma, o mažumas pa-prastai nemily pagrindinės et-ninės grupės. Vertinimuose tai taip pat, matyt, atspindi. N. M. Naimark pateikia išvadą, kad „ir Rytų, ir Va-karų visuomenėse, ir istorio-grafijoje išpūdingai ilgai tvy-rojo tyla ir nežinojimas apie masinius žydų naikinimus... Sunku įsivaizduoti, kad ket-virtajame ir penktajame dešimt-metyje apie holokaustą buvo mažai rašoma ir kalba-ma ne tik Vakaruose, bet ir patieme Izraelyje. Neseniai išleistas holokaustui skirtos knygos įrodo, kad visas pa-sikeitė 1960 m., iš dalies dėl Sešių dienų karo ir išaugusio žydų bendruomenės noro su-kurti bendrą tautinę tapaty-bę“.

Audronė V. Škudaitė

Panevėžio „siauruką“ prisiminus.

TARP MŪSŲ KALBANT

TEN, KUR AŠ GIMIAU

Kadaise pro mano gimtąjį Panevėžio miestą važinėjo garvežių traukiniai ir traukinėliai. Anais laikais traukiniai ir geležinkelis buvo lyg ir neatskiriama miesto dalis.

Keičiasi laikai, keičiasi aplinka, keičiasi žmonės. Va, neseniai atėjo žinia, jog siaurasis geležinkelis neteko pirmąsias reikšmes. Turimomis žiniomis, anksčiau buvo užkonservuotas iš Panevėžio į Biržus nutiestas saurasis geležinkelis. Dabar atėjo eilė ir mano nepamirštamam siaurukui. Apie tai pranešinėja lietuviškoji žiniasklaida. Apie tai kalba ir svetur gyvenantys panevėžietiai. Vėliausiomis žiniomis, nutarta tenkintis retsykiais pasitaikančiomis turistinėmis kelionėmis.

Ką gi, reikia suprasti ir priprasti. Vis tik kažkaip gaila nykstančio siauruko. Atviriau kalbant, gaila ir nebegrįžtami prabėgusių vaikystės bei paauglystės dienų.

„Lietuvos geležinkelio“ vado vybės teigimu, siauruko apribojimą paskatino milijoniniai nuostoliai. Anksčiau kai kam siaurukas buvo bemaž pagrindinė susisiekimo priemonė. Dabar jau sakoma, kad mažai kas jį besinaudoja.

Beje, prieš penketą metų siauruko vadintas geležinkelis buvo pripažintas kultūrinę vertę turinčiu paminklu. Reikėtų paminėti, kad siauruko buvo susidomėję britai, o taip pat vokiečiai ir, regis, olandai. Užsieniečiai ketino siauruką paversti turistine atrakcija. Buvo sukrutę ir vietos gyventojai (panevėžietiai, anykštiečiai, troškūnietiai ir kt.) išsaugoti siauruką ateinančioms kartoms. Deja, nei vieniems, nei kitiems nepavyko nieko aiškesnio padaryti.

Iš Panevėžio į rytus nuties-

tas siaurojo geležinkelio ruožas neseniai paminėjo 100 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga buvo suorganizuota teatralizuota išvyka. Tąsįk siauruko važiuojantys kvestinūs svečiai užpuolė plėšikus vaizduojantys teatro aktorai ir, dainos žodžiais tariant, pareikalavo „dekot pinigų ant stalo ir geriausius daiktus savo“. Gyvenant už jūrų marių imi ir pagalvoji, kodėl, švenčiant sukaktuves, prireikė tokio „Wild West“ triuko? Juk Lietuvoje niekuomet nebuvo užplūdinę jami traukiniai. Nebent organizatoriai užsigeidė nūdienos pomėgiams „praturtinti“ sukačtuvinį „spektaklį“.

Dievaži, čia nenorima nei mokytis, nei patarinėti. Tik pasakyti, kad tokia „kritiška“ mintis buvo iškilius kelioms buvusiems panevėžiečiams, vaikštinejant. Čikagos Marquette Parko apylinkėje.

Dar neišblėso prabėgusių dienų prisiminimai. 1941 m. vasarą, besitraukiant raudonarmiečiams, pasitaikydavo visokių netikėtumų. Vieną dieną Panevėžio Pilies gatvė sunkvežimiu vaziavę kareiviai apšaudė Lietūkio naftos tankus. Pro kulkų pramuštas skyles prasiveržė benzinas. Sumanus sandėlio sargas, nedelsdamas ėmė drožti pagaliukus. Mes gi, palipę kopėčiomis, kaišiojome pagaliukus į kulkų pramuštas skyles. Taip mums pavyko sustabdyti bergždžiai tekėjusį benzina. Besikarstydami kopėčiomis, pamatėme netoliese prie pat siaurojo geležinkelio ruožo, liepsnojančią žemę. Matyt, koks nors žmogelis, eidamas geležinkelio ruožo smilksnėnį nuoruką. Mes, sargo raginami, susiradome kastuvų ir, persimetę į kitą tvoros pusę, ėmėmės žemėmis slopinti besiplečiantį gaisrą. Pavyko! Pamenu, tą dieną suaugęs žmogelis kalbėjo, kad, vėjui pučiant priešingą kryptimi, ugnis galėjo nušluoti greta stovėjusius gyvenamuosius namus.

Ak, tų pačių metų rudenį susilaukėme atlyginimo. Miesto valdybos nutarimu, už atliktą „žygdarbi“ buvo paskirtos piniginės dovanos ir išrašyti leidimai nusipirkti normuojamos medžiagos naujutėlaites drabužių eilutes.

Petras Petrutis

AR LEISIME...

Atkelta iš 4 psl.
jog nepriklausoma Lietuva 1940 m. pati paprašė, kad Sovietų Sąjunga ją okupuotų, ką jau šiandieną skelbia (jau buvęs?) tarptautinės komisijos pirmininkas prof. Liudas Truska.

Iniciatyvos komisijai suorganizuoti galėtų imtis Amerikos lietuvių taryba ir Pasaulio lietuvių bendruomenė. Jei išveisiami nuo tos pareigos atsakyti, ar prieš istoriją neatsižvelgys panašūs ir Vienuolio-Zukausko „užkeiktuosius vienuolius“, kurie turėjo ir galėjo, bet nepadarė.

Kol galvosi apie Žemės rutulio reikalus, puode gali prisivilti burokas, taip pat vadinas rutuliniu.

A. A. PRELATAS
ANTANAS BUNGA

Šių metų balandžio 25 dieną Vilniuje, eidamas 82-sius metus, mirė prelatas Antanas Bunga.

Velionis gimė 1919 m. sausio 5 dieną Šiupelių kaime, Gruzdių valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Vidurinį mokslą įgijo Darbo rūmų suaugusiųjų gimnazijoje Kaune. 1943 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją. Karo audra nubloškė jį į Eichstaetą, kur Rebdorfo gimnazijoje įsigijo brandos atestatą ir 1946 m. įstojo į Tuebingeno universitetą. Metus studijavo filosofiją. Tada įstojo į Bambergo kunigų seminariją ir 1952 m. buvo išventintas kunigu.

Apie pusę metų talkino Sielovados direktoriui tėvui A. Bernatoniui, šešerius metus kapelionavo Memmingeno ir apylinkių lietuviams, ruošė įvairius minėjimus, keliones. Po to perėjo į vokiečių sielovadą, gaudamas klebono vietą Augsburgio vyskupijoje, Mittelneufnach parapijoje dirbo 7 metus. 1967 m. buvo perkeltas į naujai kuriamą Šv. Ulricho parapiją Bad Woerishofeno mieste. Jo aptarnavimui buvo priskirtos dar trys parapijos. Už nuopelnus sielovados darbe Augsburgio vyskupas jį apdovanojo „Geistlicher Rat“ garbės titulu. Kun. Antano

Bungos rūpestiu Šv. Ulricho parapijoje buvo įkurtas Europos lietuvių katalikų centras.

1984 m. pasitraukė iš vokiečių sielovados ir 1986 m. gegužės 21 d. gavo paskyrimą vadovauti lietuvių sielovadai Vokietijoje, vėl ėmė rūpintis lietuvių bendruomene Memminge, kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį aukėjo šv. Mišias Stuttgarte.

2000 m. spalio mėn. prelatas Antanas Bunga sugrįžo į tėvynę ir apsigyveno Vilniuje.

Prelatą Antaną Bungą žmonės apibūdina kaip gerą kunigą prie altoriaus ir sakykloje, vaikų draugą, ligonių guodėją, ypatingą Marijos garbintoją, pamaldų piligrimą, vašingą šeimininką, uolų religijos mokytoją, geros knygos propaguotoją, gėlių mėgėją ir augintoją, neaplenkiamą organizatorių, draugišką ir linksmą žmogų.

Velionis buvo pašarvotas Vilniaus Kalvarijų parapijos saleje. Laidotuvių pamaldas vyko Vilniaus Kalvarijų bažnyčioje balandžio 29 dieną.

„Palaiminti mirusieji, kurie miršta Viešpatyje: jie atilsės nuo savo vargų, nes jų darbai juos lydi“ (Apr. 14, 13).

Vilniaus arkivyskupijos kurija

ATSIŠVEIKINIMAS SU PRELATU

Š.m. balandžio 29 d. Vilniaus Kalvarijų kapinėse palaidojome nuosirdųjį, gerąjį ir dosnųjį prelatą Antaną Bungą. Velionį malda palydėjo kard. A. J. Bačkis, vadovavęs šv. Mišioms, vyskupai J. Tunaitis, J. Zemaitis, J. Matulaitis, R. Norvilas, įvairių vyskupų kunigai, seselės vienuolės, pasauliečiai.

Neilgai teko prelatui džiaugtis tėvyne, į kurią gyventi sugrįžo 2000 m. rudenį. Nors pusę amžiaus gyveno ir dirbo Vokietijoje, mintimis ir visokeriopa pagalba jis visada buvo Lietuvoje. Atkūrus Nepriklausomybę, dažnai lankydavosi joje, organizavo Vokietijos vyskupų keliones į Lietuvą bei materialinę ir dvasinę pagalbą mūsų atsinaujinčiai Bažnyčiai, kiek galėjo rėmė pats. Daugelyje pastatytų ar statomų bažnyčių sienose įmūryta ne viena prel. A. Bungos plyta, o sielovada atnaujinta jo

patirtimi. Jis tėviškai globėjo klierikus, kunigus, pasauliečius, pagelbėdamas semtis patirties Vokietijos parapijose, katalikų organizacijose, mokslo įstaigose. Bažnyčios veiklos atgaivinimas, Jos dvasios ugdymas bei stiprinimas, pasauliečių aktyvesnis dalyvavimas parapijų gyvenime buvo nuolatinis prelato rūpestis.

Kunigo Antano (mėgdavo, kai jį taip vadindavo) asmenybės ryškiausios savybės buvo nesavanaudiška meilė kiekvienam žmogui, gailestingumas ir tašnavimas. Jo namų durys ir širdis buvo atviri kiekvienam keliauninkui iš Lietuvos, o stalas niekada nebuvo tuščias alkanam ar ištroškusiam. Kard. A. J. Bačkis, atsisveikindamas su prelatu, kalbėjo: „Jis karštai mylėjo Dievą, ištikimai tarnavo Bažnyčiai ir su nuosirdumu priimdavo kiekvieną žmogų. Buvo linksmas, draugiškas,

vašingas“. Būtent šios paprastos, bet labai svarbios, krikščioniškos vertybės susilėdė daugelio mūsų širdis, taiklus išmintingas žodis, palydėtas šmaikščiu šmažu, pamokė bei paguodė. Visur — ar prie altoriaus, ar žaisdamas su vaikais, ar guosdamas ligonius, ar skelbdamas Evangeliją, ar net augindamas gėles, prel. A. Bunga buvo savitas ir nepakartojamas.

„Tvirtai prisirišęs prie savo tėvynės, jis ne tik aktyviai tarnavo lietuviams sielovadoje, visokeriopai jiems padėdavo, bet kartu ir tarp vokiečių išgarsino Lietuvos vardą, supažindino juos su Lietuvos kultūra, religiniais papročiais, tautos vargais ir Bažnyčios kryžiaus kelių sovietų okupacijos metais. Visus kvietė neužmiršti Lietuvos ir melstis už jos žmones“, — sakė kardinolas, kurios vaisiai gan ženklius. Užjaučiantis laisvąsias jį pabrėžė ir Kėno kardinolas Joachim Meisner bei Augsburgio, kur ilgus metus darbavosi prelatas A. Bunga, vyskupas Victor Josef Dammaert, OSB.

Kard. J. Meisner rašo: „... jis žymiai prisidėjo prie vokiečių ir lietuvių ryšių bei draugystės. Nežiūrint kalbinių ir valstybinių barjerų svarbiausia jam buvo pasaulio Katalikų Bažnyčios bendruomenė, kuriama ant bendro tikėjimo pamatų“.

Liūdna, atsisveikinant su kun. Antanu, bet šviesi Vėlykų laiko liturgija, kuria palydėjome jį pas Viešpatį, raiškiai skelbiančią Prisikėlimo tiesą, gaivina viltimi ir tikėjimu apie būsimą džiaugsmingą ateičių Dievą. Ją nuolat pabrėždavo ir prel. Antanas Bunga. Atsisveikinamieji jo kartotais žodžiais, kuriuos priminė kard. A. J. Bačkis: „Vergeltis Gott...“ — „Teatlygina tau, Dievas...“

Kun. Aušvydas Belickas

DOVANOS
KETVERTUKO
GIMTADIENIUI

Balandžio 30 dieną vilnietį Latukų ketvertukas — Diana, Laurynas, Dominykas ir Mindega — šventė trečiąjį gimtadienį. Ta proga Gilužio vaikų lopšelio darželio filiale (Pa-

jautos g. 5, Pilaitė) šiuos keturis vaikelius pasveikino Vilniaus mero pirmasis pavaduotojas Algimantas Vakarinas. Vilniaus savivaldybės ketvertukui parengė gražių dovanų. Jie gavo 2 dviratukus, 2 paspirtukus, 2 lėles, 2 elektronines mašinėles, 2 deliones, 2 konstruktorius.

Latukų ketvertukas gimė 1998 metų balandžio 30 dieną Vilniaus miesto universitetinėje ligoninėje, Moterų klinikoje. Kiek siekia medikų atmintis, tai — pirmasis ketvertukas Vilniuje. O iš viso Lietuvoje pokario metais — antrasis. Beveik prieš tris dešimtmečius ketvertuko buvo

susilaukusi Šilutėje gyvenusi Čeponų šeima.

Šiomet, kovo 6 dieną, Vilniaus universitetinės Antakalnio ligoninės Moterų klinikoje gimė antrasis sostinės ketvertukas — trys berniukai ir mergaitė. Trečiojo ketvertuko — po Čeponų ir Latukų — susilaukė Gancevskių šeima. (ELTA)

* Valstybės kontrolierius Jonas Liaučius pasiūlė Seimui siurinti Valstybės kontroles užduotis, atsisakyti kvotos, baudimų, revizijų ir, be to, dar padidinti Valstybės kontrolei skiriamas lėšas. (LR ELTA)

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with a hassle-free connection via Stockholm. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350 or visit our website at www.scandinavian.net.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:20 pm	7:35 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am	11:50 am
SK 743	Vilnius	Copenhagen	1:40 pm	2:20 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:30 pm	5:40 pm

*Schedule subject to change without notice

Scandinavian Airlines

Nors Stelmuzė garsi savo senu ąžuolu, bet ten ir pušys gražios...

J. Tamulaitis nuotrauka

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Svajos“ šokėjai Greta Germanavičiūtė ir Linas Umbrasas repetuoja Vienos valso pokylio programai, kuri vyks šį šeštadienį, gegužės 12 d., 8 val. v. PLC Lietuvių fondo salėje.

Švč. M. Marijos Nekalto prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th Str.) gegužinės pamaldos vyks pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 6 val.v. Giedosime Švč. Mergeles Marijos litaniją ir po to pagarbinsime Švč. Sakramentą.

Nuveskite savo svečius prie Buckingham fontano, kuris laikomas vienu iš didžiausių ir gražiausių fontanų pasaulyje. Prieš 74-erius metus 750,000 dol. vertės fontaną, skirtą savo brolio Clarence atminimui, Čikagos gyventojams padovanojo Kate Buckingham. Dabar nuo pavasario iki rudens šis fontanas veikia kasdien nuo 10 val.r. iki 11 val.v. Buckingham fontanas yra pastatytas prie pat Michigan ežero, netoli nuo Čikagos meno instituto.

JBANK (Joint Baltic American National Committee) dešimticiai savačių ieško vasaros stazuotojo (intern). Pareigos – „Reports to Managing Director and Program Assistant“ – suteiktų galimybę dirbti Kongrese ir administracijoje, skleisti žinias apie baltų reikalus ir palaikyti ryšį su Amerikos baltų (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) bendruomenėmis. Kandidatas turi turėti praktinės tarptautiniuose santykiuose, vyriausybės darbe, turi gerai rašyti ir nusimanyti kompiuteriuose, taip pat bus įvertintas geras vienos iš trijų kalbų mokėjimas. Kandidatas privalo būti Amerikos pilietis. 10 savačių programai skiriama 2,000 dol. stipendija. Reziumė iki gegužės 18 dienos siųsti: JBANK, c/o Algis Rimas, 400 Hurley Avenue, Rockville, MD, tel. 301-340-1954, fax 301-309-1406; e-paštas jbank@jbank.org

Laisvalaikis

Naujas nemokamas telefonas 1-877-CHICAGO skirtas turistams arba čikagiečiams, ieškantiems informacijos apie Čikagos viešbučius, ekskursijas, festivalius, kultūrinius renginius, parduotuves ir t.t. Visas 365 dienas per metus, 24 valandas per parą paslaugus kelionių patarėjas informuos, kokius viešbučius užsisakyti, kaip pasinaudoti specialiomis nuolaidomis, jūsų prašymu jums išsiųs informacinį vadovą „Chicago Official Visitors Guide“, lankstinukus ir kitas žinias apie Čikagą. Kitas būdas sužinoti visą šią informaciją yra aplankyti miesto informacijų centrą (Visitor Information Centers), kurie įsikūrę Chicago Water Works, 163 East Pearson Street at Michigan Avenue ir Chicago Cultural Center, 77 East Randolph. Informaciją turistams taip pat atrasite internete www.cityofchicago.org/Tourism

Atsiųsta paminėti

Turite draugų, kurie sunaikia kalba lietuviškai, bet labai domisi lietuvių, Lietuva ir jos gyvenimu? Užsakykite jiems Amerikos lietuvių žurnalą „Bridges“ anglų kalba ir jie atras vertingos, jiems rūpimos informacijos. 2001 m. balandžio mėnesio „Bridges“ numerį rašoma apie NATO reikalus, JBANC veiklą, o taip pat spausdinami linksmi, liūdni ir įdomūs lietuvių kilmės amerikiečio James M. Boubonio kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Žurnalo redaktorė – Rasa Ardytė-Juškienė, administracijos adresas – LAC, Inc/Bridges, c/o Ramas Plūra, 1927 West Boulevard, Racine, WI 53403.

APIE BŪSIMĄ ALTO DARBO KONFERENCIJĄ

Kiekvienais metais Amerikos lietuvių tarybos Čikagos skyrius rengia metinę darbo konferenciją, kurioje valdyba pateikia pranešimus: pirmininkas – apie tai, kas padaryta metų laikotarpyje, izdininkas – apie finansinę atskaitomybę. Revizijos komisija (trustees) – pasakoja, ar finansai yra gerai tvarkomi ir ar sutinka įrašai kasos knygoje. Žinoma, tokie pranešimai yra būtinais reikalingi, nes kiekvienais metais nuo darbo konferencijos skyriaus vadovavimą perima kita organizacija. Po pranešimų iš organizacijų pristatytų atstovų yra sudaroma skyriaus valdyba ir taryba vienerių metų kadencijai.

ALTo Čikagos skyrių sudaro 12 organizacijų. Keturios pagrindinės organizacijos – R. Katalikų federacija, Socialdemokratų sąjunga, Tautinė sandara ir Lietuvių tautinė sąjunga siūnia po 7 atstovus į valdybą ir tarybą. Kitos likusios organizacijos siūnia po 3 atstovus. Šiais metais metinė darbo konferencija, kuriai vadovauja R. Katalikų Federacija ir pirmininkauja Evelina Oželienė, šaukiama š.m. gegužės 26 d., šeštadienį, 9-10 v. r. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose, antrame aukšte, 6500 S. Pulaski Rd. Po pranešimų ir valdybos sudarymo bus aptariami kiti svarbūs reikalai, kurių yra apstčiai.

Kiekvieną kartą, rašant apie ALTą, prisimenam jo steigėjus: Leonardas Šimutis vyresnysis, dr. Pijus Grigaitis, Mykolas Vaidyla, Antanas Olis, Juozas Laučka ir kiti. Visi jie jau yra

iškeliavę į Amžinybę, palikdami šį garbingą ir labai reikalingą politinį veiksnį, kuris ir dabar dar tebegyvuoja. ALTas Lietuvos laisvinimo srityje, per 50 metų yra atlikęs daug milžiniškų darbų. Jeigu ne ALTas, tai ir daugelio mūsų čia nebūtų buvę. Tą visi gerai žinome.

1990 metais Lietuvai atgavus nepriklausomybę, nereikia dėl jos kovoti, bet reikalinga visokiais būdais padėti atsikurti. Kaip visi žinome, padėtis Lietuvoje dar ne visai susitvarkiusi, jos padangę truputį drumstia juodi debesys. Daug praeis metų, kol mūsų Tėvynė atsikels tikram, naujam ir laisvam gyvenimui.

Taigi, kaip matome, po valdybos pranešimų klausimuose ir sumanymuose bus aptariami labai svarbūs nauji reikalai. Ypač Lietuvos įstojimo į NATO reikalas. Čia galėsime išsiaiškinti, kokiais būdais galėsime tuo reikalu pagelbėti. Bus ir daugiau reikalų, kuriuos vieningai turėsime aptarti.

Todėl visa lietuviškoji visuomenė, kuriai dar rūpi Lietuvos reikalai, prašomi gausiai atsilankyti į šią darbo konferenciją. Visiems bus įdomu išgirsti, ką ALTas nuveikė per pereinamus metus ir kokie darbai šiais metais laukia naujos valdybos.

Po konferencijos visi bus pavaišinti užkandžiais. Bendraudami prie kavos puoduko galėsime pasidžiaugti, kad dar galime tęsti kilnią ALTo veiklą.

Ant. Repšienė

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS - INTERNETE

Tiems, kas domisi anglų kalbos pamokomis internete, „Gija“ siūlo puslapius, kurių dauguma – nemokami, bet keliuose nemokamą informaciją galima gauti tik nedidėleje puslapio dalyje:

English-Zone.Com
<http://members.home.net/englishzone/index.html>
The ESL Quiz Center
<http://www.pacificnet.net/~sperling/quiz/#grammar>
Quia – Where learning takes you
<http://www.quia.com/>,
English Quizzes
<http://202.23.150.181/users/kkitao/class/material/quiz/#toeflstandtestqz>
<http://eleaston.com/standtestqz.html#toeflgrammarqz>
<http://eleaston.com/grammarqz.html#test>
TOEFL test scores improve with our Free TOEFL Essay Writing Tips
http://www.editenglish.com/free_writing_tips.htm
English as a Second Language
<http://www.rong-chang.com/>

Guide to Grammar and Writing

<http://ccc.commnet.edu/grammar/index.htm>

Learning Grammar – English for Beginners – Grammar Exercises for ESL EFL Beginn

http://esl.about.com/library/courses/blcourses_beginner_grammar.htm

Grammar Handbook

<http://www.english.uiuc.edu/cws/wworkshop/grammarmenu.htm>

OWL Handouts Listed by Topic

<http://owl.english.purdue.edu/writers/by-topic.html>

English Basics – Free Grammar and Writing Worksheets
<http://www.rhlschool.com/english.htm>

On-Line English Grammar
<http://www.edunet.com/english/grammar/>

Iš arti ir toli

„SAULĖS“ MOKYKLOJE - MOTINOS DIENA

Don Vista Community Center, 3300 Gulf Blvd., St. Pete Beach gegužės 12 d., šeštadienį, 10 val. rytą, „Saulės“ mokyklos patalpose mokinės ir mokiniai kvietia visas apylinkės mamytės į joms rengiamą pagerbimą. Bus proga susipažinti su mokiniais, jų darbais ir talentais.

SIDABRINIS „LIETUVIŲ ŽINIŲ“ JUBILIEJUS

St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo informacinio biuletenio „Lietuvos žinios“ 25-osios gyvavimo sukaktuvės bus paminėtos gegužės 23 d. 2 val. p.p. Lietuvių klube. Programoje numatyta: cepelinų pietūs su vynu ir sukaktuvių pyragu. Nuotaikingoje žodinėje ir muzikinėje programoje bus apžvelgta 25-erių metų biuletenio leidimo veikla.

Visi klubo nariai ir svečiai kvietiami sukaktuviniame

„Žiburelio“ Montessori mokyklelėje įvairius darbelius dirba: Adomas Kelpša, Aleksas Kubilius, Deanukas Abate, Paulius Siliūnas, mokytoja Žibutė, Matas McCarthy, Lukas Gilius, Gabrytė Razmaite ir Elytė McCarthy.

JAV LB Vidurio vakarų apygardos suvažiavimo, vykusio balandžio 28 d. PLC „Bočių menėje“, klausosi (iš kairės): LR ambasadorius Vašingtone Vygaudas Ušackas, XVI tarybos nariai Bronius Juodelis, Juozas Polikaitis, Salomėja Daulienė, LR generalinis konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas, J. Januškevičius, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys.

B. A. Vindašienės nuotr.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SUAŽIAVIMAI

2001 m. balandžio 28 d. Pasaulio lietuvių centro „Bočių menėje“ įvyko du suvažiavimai, t.y. Vidurio vakarų apygardos apylinkių valdybų bei darbuotojų ir XVI tarybos narių pasitarimai.

Po pietų vyko JAV LB Krašto valdybos sukvietimas net trijų apygardų suvažiavimas, subūręs 90 aktyvių bendruomenininkų.

9 val. ryto Vidurio vakarų apygardos suvažiavimą pradėjo Birutė A. Vindašienė, pakvietusi sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Po to ji perskaitė savo kūrybos progai pritaikytą maldą. Praeitais metais mirusieji bendruomenininkai buvo pagerbti susikaupimo minute.

Darbotvarkė buvo pristatyta ir priminta be pataisų. Žodžiu suvažiavusius sveikino JAV LB Krašto valdybos pirmininkas A. Gečys, vicepirmininkas organizaciniams reikalams dr. R. Kriaučiūnas, ALTo centro valdybos pirmininkas S. Kuprys. Raštu buvo gauti sveikinimai iš Krašto valdybos nario Liūto Jurskio ir ALTo Čikagos skyriaus pirmininkės Evelinos Oželienės. Kiek pavėlavęs atvyko LR ambasadorius Vygaudas Ušackas ir generalinis konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas. Abu jie sveikino suvažiavusius dalyvius.

Protokolas buvo pristatytas visiems raštu ir priimtas be garsaus skaitymo.

Buvo skaitomas Vidurio vakarų apygardos pirmininkės B. A. Vindašienės pranešimas.

Pasirodo, kad valdyba per 12 mėnesių yra atlikusi net 24 darbus ir turėjusi 11 posėdžių. Taigi, buvo daug dirbta. Išdinkė Stasė Korres pranešė, jog izdas netuščias, o kontrolės komisija ją pagyrė už puikiai vedamas izdo knygas.

Vidurio vakarų apygardos vicepirmininkės specialioms reikalams Irenos M. Kirkuvienės pasisakymas buvo taiklus ir realus, sukėlęs visiems rimtų minčių.

Apylinkių pirmininkų pranešimuose matėsi daug įdėto darbo ir gyvo entuziazmo. Tai-

gi Lietuvių Bendruomenė dar ilgai gyvuos, ypač kai trečioji lietuvių banga jau dirba Waukegan-Lake County apylinkėje ir jau perėmė Lemonto apylinkės valdybą.

Trumpą pranešimą Šv. Kazimiero kapinių reikalais davė Birutė Matutienė.

Rezoliucijų komisiją sudarė Mindaugas Baukus, dr. P. Kisičius ir dr. J. Januškevičius. Visos pristatytos rezoliucijos buvo vienbalsiai priimtos.

Nesant pakankamai laiko ilgų diskusijų nebuvo, o visi dalyviai vaišinosi Ritos Šakenienės skaniais virtinukais, stiprindamiesi popietiniam suvažiavimui.

B.A.V.

Lietuvos Respublikos ambasadorius Vygaudas Ušackas sveikina gausų LB Vidurio Amerikos rajoninį suvažiavimą. Prie stalo sėdi JAV LB Vidurio vakarų apygardos pirmininkė Birutė A. Vindašienė, rytą vedusi Vidurio vakarų apygardos suvažiavimą.

renginyje dalyvauti ir linksmiai praleisti popietę su dabartiniais ir buvusiais redakcijos bei administracijos darbuotojais.

Pietums vietas ir stalus užsakyti iki gegužės 20 d. pas Sofiją Vaškienę tel. 344-1928 arba sekmadieniais klube. Pietų auka – 10 dol. vienam asmeniui.

Parengta pagal
„Lietuvių žinios“

GARBINGI SVEČIAI NOTTINGHAM

Balandžio 28 d. kun. S. Matulio, MIC, vedamą Aušros Vartų Marijos židinį Nottingham aplankė arkivyskupas Jonas Bulaitis, vysk. Paulius Baltakis ir Londono lietuvių klebonas kun. Petras Tverijonas. Arkiv. J. Bulaitis atvyko iš Albanijos, kur yra Šventojo Sosto atstovas; vysk. P. Baltakis, pasaulio lietuvių išeivių ganytojas iš JAV, kun. Petras Tverijonas, Londono lietuvių klebonas. Po to visi svečiavosi pas kan. V. Kamaitį Manchester. Vysk. P. Baltakis dar aplankė Vasario 16-osios gimnaziją Vokietijoje, o Židinyje vedė maldavimą už pal. arkiv. J. Matulaičio, MIC, paskelbimą šventuoju. Jo užtarimu Lietuvoje esąs įvykęs naujas stebuklas, kuris kaip tik reikalingas skelbti šventuoju.

Kun. S. Matulaitis, MIC

WORCESTER, MA TRAGIŠKASIS BIRŽELIS

LB Worcesterio apylinkė birželio 10 d., sekmadienį, ruošia Tragiškųjų birželio įvykių minėjimą.

10 val. ryto šv. Mišios Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje už ištremtuosius į Sibirą, užprašytos Lietuvių Bendruomenės. Po Mišių parapijos salėje minėjimas. Kalbės Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos seselė Verutė, neseniai atvykusi iš Lietuvos, dirbanti Arkivy. Jurgio Matulaičio

slaugos namuose. Tais sunkiais sovietų okupacijos laikais seselė Verutė Beišytė, su kitomis Lietuvoje likusiomis seselėmis, dirbo pogrindyje. Jos labai daug iškentėjo ir tais skaudžiais pergyvenimais pasidalins su mumis. Rengėjai kvietia visus atsilankyti į pamaldas, minėjimą ir prisiminti nekaltus mūsų brolius, seses ištremtus kančioms ir mirčiai į* neišmatuojamo Sibiro tundras. Paskirkime minėtą sekmadienį jų prisiminimui.

Po minėjimo visi dalyviai bus pavaišinti užkandėliais ir kavute.

Skelbimai

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokejimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.** (sk.)

• 27 centai skambinant, Lietuva, 5.5 cent JAV, 24 val. per para, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai į **TRANSPORT** atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. **708-386-0556. TRANSPORT** — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai per Mažosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukoj: \$50 — Ona Adomaitienė; Adolfas Brinkis; Kun. Antanas Rubšys; Valentinas Šernas. \$38 — Dr. Birutė Kasakaitis. \$25 — Algis ir Vaida Mikuckis; Isabel Oksas; Frank Zapolis. \$20 — Aldona Buntinaitė; Stasys ir Evangelina Kungys; Dr. Česlovas Masaitis. \$10 — Birutė Blazevičius; Vilius ir Marytė Česna; Ludmila Stulpinas; Valerija Vaičjurgienė. \$5 — A.P. Bagdonas; Juozas Paliulis; Jonas Antanavičius. Dėkojame visiems rėmėjams. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg, Ct., Naperville, IL 60540-7011. (Skelb.)